

Miljøgodkendelse

Munkevej 21, 6760 Ribe

18.11.2024

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

Oplysninger om husdyrbruget og ansøgningen

Husdyrbruget		Konsulent	
Husdyrbrugets CVR-nummer	37461962	Konsulent Cvr	27428843
Husdyrbrugets navn	Jim Boe Olesen	Konsulent virksomhedsnavn	SAGRO I/S
Beliggenhedsadresse	Munkevej 21	Konsulent navn	Per Lousdal
Postnummer	6760	Konsulent adresse	Birk Centerpark 24
By	Ribe	Konsulent postnummer	7400
Ansøger		Konsulent by	Herning
Ansøger navn	Jim Boe Olesen	Konsulent telefon	96296641
Ansøger adresse	Munkevej 21	Konsulent email	pll@sagro.dk
Ansøger postnummer	6760	Ejendom	
Ansøger by	Ribe	Ejendomsnummer	9887410
		CHR numre	45723

Sag nr.: 24/14343

Sagsansvarlig: PINI

Skema nr.: 245734, version 2

Indsendt dato: 25.06.2024

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljø@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
KOMMUNENS AFGØRELSE	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
UDNYTTELSE OG BORTFALD	10
MEDDELELSESPLIKT	10
ØVRIGE FORHOLD	11
OFFENTLIGGØRELSE.....	11
KLAGEVEJLEDNING.....	11
KOMMUNENS VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR VILKÅR	13
INDLEDNING	13
GENERELLE FORHOLD	13
Godkendelsens omfang	13
Tidligere godkendelser	13
Samdrift med andre husdyrbrug.....	14
HUSDYRBRUGETS INDRETNING OG DRIFT	14
Driftsbygninger.....	14
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal.....	15
Foder	16
Husdyrgødning	17
Spildevand/restvand.....	17
HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	18
Faste afstandskrav og planmæssige forhold	18
Landskab og kulturmiljø.....	20
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNING AF OMGIVELSERNE	22
Ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttede arter	22
Lugt	25
Transporter	27
Støj.....	27
Støv, fluer og skadedyr	28
Lys.....	28
Driftsforstyrrelser og uheld	29
RESSOURCER, AFFALD OG DØDE DYR	30
Ressourcer	30
Affald	30
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	31
ALTERNATIVE MULIGHEDER.....	32
SAMLET VURDERING.....	32
OFFENTLIGGØRELSE OG HØRING	33
BILAG 1: LANDSKABSANALYSE	34
BILAG 2: MILJØKONSEKVENSRAPPORT	46

Indledning

Hvad drejer sagen sig om?

Esbjerg Kommune har modtaget en ansøgning om en §16a miljøgodkendelse. Husdyrbruget på Munkevej 21 søger om:

- En ny kostald på ca. 3.700 m². I tilknytning hertil etableres teknikrum og udendørs mælketank
- En tilbygning til eksisterende kostald på ca. 494 m²
- Mindre ændringer i eksisterende stalde.
- Nye plansiloer på i alt ca. 2.700 m² (2 stk. af 52*12 m og 2 stk. på 52*14 m)
- Ny opsamlingsbeholder til vand fra plansiloer
- To nye kraftfodersiloer hver med volumen på 32 m³
- Øget størrelse af møddingsplads (+ 48 m²)

Offentliggørelse

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i 30 dage. Kommunen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Læsevejledning

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder landskab og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

Miljøgodkendelsen er opdelt i 3 dele:

- Del 1: Kommunens afgørelse
Fastlægger de vilkår, der skal gælde for husdyrbruget. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.
- Del 2: Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår
Indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og en begrundelse for de stillede vilkår.
- Del 3: Miljøkonsekvensrapport
Indeholder en miljøkonsekvensrapport, som er udarbejdet af ansøgers rådgiver. Rapporten beskriver mere detaljeret driften af husdyrbruget. Rapporten indeholder også en beskrivelse og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som driften af husdyrbruget giver anledning til.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 1.

Kommunens afgørelse

Esbjerg Kommune meddeler miljøgodkendelse til kvægbruget på Munkevej 21, 6760 Ribe.

Godkendelsen omfatter:

- En udvidelse af produktionsarealet fra 986 m² (nudrift) til 4.286 m².
- En ny kostald på ca. 3.700 m². I tilknytning hertil etableres teknikrum og udendørs mælketank
- En tilbygning til eksisterende kostald på ca. 494 m²
- Mindre ændringer i eksisterende stalde.
- Nye plansiloer på i alt ca. 2.700 m² (2 stk. af 52*12 m og 2 stk. på 52*14 m)
- Ny opsamlingsbeholder til vand fra plansiloer
- To nye kraftfodersiloer hver med volumen på 32 m³
- Øget størrelse af møddingsplads (+ 48 m²)

Godkendelsen meddeles efter § 16a, stk. 1 i husdyrbrugloven¹.

Samtidig meddeles dispensation til at en eksisterende bygning, der ligger ca. 7 m fra egen beboelse, kan tages i brug som stald. Dispensation meddeles efter § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i afsnittet "Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår".

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og den medsendte miljøkonsekvensrapport. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Stald navn		Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m ²
1.	Tilbygning eksisterende stald	Fleksgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	365
1.	Eksisterende stald	Fleksgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	60
		Fleksgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	862
		Fleksgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	89
		Fleksgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	80
2.	Kalvestald	Fleksgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	36
		Fleksgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	44
3.	Tidligere grisestald	Fleksgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	350

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

5.	Ansøgt kostald	Fleksgruppe: Alle kvæg, Fast drænet gulv med skraber og afløb	2.400
		<i>Alternativ</i> Som alternativ må op til 450 m ² ud af de 2.400 m ² indrettes med dybstrøelse	

- Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvise dokumentation for produktionsarealets størrelse. Denne dokumentation kan bestå af tegninger over staldenes indretning med angivelse af mål for de enkelte områder med dyr.
- Der skal senest en måned efter ibrugtagning af nyt produktionsareal indsendes målfaste tegninger af produktionsarealet. Med ibrugtagning menes at der er indsat dyr på produktionsarealet.

Indretning og drift

- Inden byggeriet af den nye stald påbegyndes skal den private grøft syd for foderladen (bygning 6) rørlægges indenfor en afstand af 15 m fra den nye kostald.
- Hvis der fældes træer i forbindelse med anlægsarbejder, skal træerne fældes i perioden 1. december til 28. februar.
- Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
- Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Husdyrgødning

- Arealet af gødningslagre og typen af husdyrgødning skal være som beskrevet nedenfor.

Gødningslager	Gødningstype	Tilladt areal
Gyllebeholder, 998 m ³ (eksisterende)	Ingen krav	250 m ²
Gyllebeholder 1.980 m ³ (eksisterende)	Ingen krav	495 m ²
Møddingsplads (eksisterende)	Kvæg, heste, får og geder	125 m ²

- Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Spildevand

12. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra nye stalde og ensilageplads skal indsendes til Esbjerg Kommune. Med afløb menes både afløb for flydende husdyrgødning og vand. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Landskabelige værdier

13. Den nye kostald (bygning 5 jf. kort 1) skal som ansøgt etableres med halvmur og gavl i grå og med en højde på max 11,5 m. De nye fodersiloerne (bygning D jf. kort 1) må ikke overstige højden af den nye kostald.
14. Den nye kostald (bygning 5 jf. kort 1) skal opføres med tag i antracitgrå (RAL 7016). Alternative nuancer af grå kan tillades så længe de er mørkere end RAL 7016.
15. Selve tagfladen på den nye kostald (bygning 5) skal være uden lysplader. Lyskilder i stalden skal rettes nedad, så der ikke sker en væsentlig lyspåvirkning af landskabet gennem tagryg.
16. Der skal etableres og vedligeholdes 3 rækker levende hegn, som anført med grøn streg på kort 6 i bilag 1. Hegnet skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.
17. Det nye læhegn nord for ejendommen skal etableres senest den 31. december i samme årstal, hvor plansiloen (bygning 12 eller 13 jf. kort 1) etableres.
18. Det nye læhegn syd for ejendommen skal etableres senest den 31. december i samme årstal, hvor kostalden (bygning 5 jf. kort 1) etableres.
19. Den eksisterende bevoksning vest for ejendommen (markeret med gult på kort 6 i bilag 1) skal bevares og vedligeholdes og om nødvendigt genplantes.
20. Hvis der er behov for at nedlægge dele af den eksisterende bevoksning, skal det sikres, at kanten af bevoksningen bevares, så bevoksningen fortsat har samme afskærmende funktion.

Ammoniakfordampning

21. Gyllebeholder på 1.980 m³ skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Teltoverdækningen skal være etableret senest på det tidspunkt, hvor tilbygning til den eksisterende kostald (bygning 1A) tages i brug
22. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.

23. I den nye kostald (bygning 5 jf. kort 1) skal produktionsarealet etableres med faste, drænede gulve med skraber. Gulv støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1 % mod gulvmidte. Gulvet skal være udført med ajleafløb og lysningsarealet til ajleafløb må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal. Der skal foretages skrabninger hver 2. time og skraberens skal være forsynet med timer. Tværgange som ikke skrubes automatisk skal hver dag rengøres manuelt 2-3 gange.

Alternativt kan vælges andet staldgulv med 4 % ammoniakfordampning, som angivet i "Videnskatalog for kvægstaldsgulve".

24. Enhver form for driftsstop af skraberens skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbog, servicefaktura eller lignende der dokumenterer, at skraberens/robotskraberens er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen.

Lugt

25. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.
26. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at gulve holdes tørre og at stalde og fodringsanlæg (foderbord, krybber og lignede) holdes rene.

Støj

27. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget må i intet punkt- målt eller beregnet ved nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

28. Støjvilkårene omfatter al støj fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel, det vil sige også støj fra andet end faste tekniske installationer.
29. Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.
30. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen." Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling - ekstern støj".

Støv

31. Driften af husdyrbruget må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

32. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
33. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

34. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
35. Lyset i staldbygningerne skal i tidsrummet 22:00-06:00 slukkes eller sænkes til 25 lux, med mindre der arbejdes i stalden

Uheld

36. Der skal forefindes en beredskabsplan, som kan fremvises på forlangende. Beredskabsplan skal fastlægge, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne. Beredskabsplanen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.

- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Råvarer og hjælpestoffer

37. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
38. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
39. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

40. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
41. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ophør

42. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes her, at byggeriet faktisk er afsluttet.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Meddelelsespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kom-

munen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt herunder:

- udledningstilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen (tag- og overfladevand)
- tilslutning af sanitært spildevand til eksisterende minirenselanlæg

Der er ikke taget stilling til udledningen af tag- og overfladevand fra eksisterende byggeri. Der kan, hvis det viser sig nødvendigt pga. hydraulisk overbelastning af vandløbet, blive meddelt påbud om afhjælpende foranstaltninger.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune. Visse anlæg kræver dog ikke byggetilladelse. Det anbefales at kontakte Byggeri, Esbjerg Kommune for afklaring heraf.

Terrænregulering kan kræve landzonetilladelse og i nogle tilfælde også tilladelse efter anden lovgivning. For eksempel fastsætter vandløbsloven, at der ikke uden tilladelse må ændres på vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Kontakt Byggeri, Esbjerg Kommune inden du terrænregulerer, for at få en vurdering af hvilke tilladelser der evt. kræves.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 20. november 2024 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (<https://dma.mst.dk>) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunes hjemmeside (<https://www.esbjerg.dk/politik-og-demo-kрати/hoeringsportal>)).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber den 18. december 2024.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret.

En klage skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen kan findes via forsiden på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning via mail til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret er 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrbrugloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår

Indledning

Husdyrbruget på Munkevej 21, 6760 Ribe har søgt en miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens §16a.

Ansøgningen er indsendt via det it-baserede ansøgningssystem på husdyrgodkendelse.dk. Som en del af ansøgningen har ansøger udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, der beskriver og vurderer husdyrbrugets påvirkninger af miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder natur og landskab.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 1.

Denne del af godkendelsen indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten og en begrundelse for de stillede vilkår.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning².

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været dialog med ansøger. I de tilfælde hvor Esbjerg Kommune supplerer ansøgers miljøvurdering eller hvor kommunens miljøvurdering er en anden end ansøgers vurdering, vil dette fremgå af nedenstående afsnit.

Generelle forhold

Godkendelsens omfang

Husdyrbruget på Munkevej 21 søger om:

- En ny kostald på ca. 3.700 m². I tilknytning hertil etableres teknikrum og udendørs mælketank
- En tilbygning til eksisterende kostald på ca. 494 m²
- Mindre ændringer i eksisterende stalde.
- Nye plansiloer på i alt ca. 2.700 m² (2 stk. af 52*12 m og 2 stk. på 52*14 m)
- Ny opsamlingsbeholder til vand fra plansiloer
- To nye kraftfodersiloer hver med volumen på 32 m³
- Øget størrelse af møddingsplads (+ 48 m²)

For at Esbjerg Kommune til enhver tid kan kontakte den ansvarlige for husdyrbruget, er der stillet vilkår om, at ændringer i ejerforhold skal meddeles til Esbjerg Kommune.

Tidligere godkendelser

Husdyrbruget har en forhåndsvurdering fra det tidligere Ribe Kommune fra 2006 og en afgørelse om ikke-vvm pligt fra Ribe Amt 2006.

---

² Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 300 af 20. marts 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Samdrift med andre husdyrbrug

Af husdyrbrugloven fremgår det, at hvis et husdyrbrug er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, så skal husdyrbrugene godkendes samlet.

To husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundne, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er 100 meter eller derunder. Er afstanden mellem husdyrbrugene mere end 100 meter, er husdyrbrugene forureningsmæssigt forbundne, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er lig med eller kortere end 50 pct. af den ukorrigerede geneafstand for lugt til beboelsesbygninger.

I miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at husdyrbruget på Munkevej 21 ikke driver andre ejendomme.

Husdyrbrugets indretning og drift

Driftsbygninger

Driftsbygningernes placering fremgår af nedenstående kort.

Kort 1: Situationsplan

De enkelte bygningers anvendelse er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for indretning og drift af de enkelte stalde. Der er angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal.

Produktionsarealet defineres som det areal i stalden, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år.

Nudrift og 8 års drift:

I ansøgningen er nudrift og 8 års drift opgjort på baggrund af den hidtidige lovlige produktion på ejendommen på baggrund af følgende:

- Accept af forhåndsansmeldelse tidligere Ribe Kommune 2006
- Afgørelse om ikke-vvm pligt fra Ribe Amt 2006
- Accept efter anmeldeordningen til at etablere møddingsplads 2013
- Tilsyn

Esbjerg Kommune har gennemgået oplysningerne i ansøgningen og vurderer, at det angivne produktionsareal i nudrift og 8 års drift er korrekt. 8 årsdrift er angivet i overensstemmelse med accept af forhåndsansmeldelse og afgørelse om ikke-vvm-pligt fra 2006. I nudrift er produktion af slagtesvin udeladt, da produktionen er ophørt på ejendommen i 2018.

Produktionsarealet i nudrift og 8-års drift er angivet som nettoareal, dvs. at nakkebomsarealer og drikkekar er fraregnet.

Ansøgt drift:

Produktionsarealet i ansøgt drift er angivet som nettoareal.

Der etableres følgende nye produktionsarealer:

- 2.400 m² sengestald med fast drænet gulv med skraber i ny kostald (bygning 5). Der er søgt om fleksibilitet til, at ca. 350-450 m² produktionsareal som alternativ kan indrettes med dybstrøelse. Dybstrøelse har lavere ammoniakemission og tilsvarende lugtemission som fast drænet gulv med skraber.
- 365 m² sengestald med spalter og ringkanal i tilbygning til eksisterende stald (bygning 1A)
- 60 m² sengestald med spalter og ringkanal i eksisterende stald (bygning 1). Det er til ekstra spalter ved malkebotter og mulighed for at justere nakkebom
- 89 m² dybstrøelse i tidligere malkestald (bygning 1)
- 350 m² dybstrøelse i tidligere svinestald (bygning 3)
- 36 m² dybstrøelse i kalvestald (bygning 2)

Størrelsen af produktionsarealet, dyretyper og staldsystem danner grundlag for de beregninger, der foretages i ansøgningskemaet. Der stilles derfor vilkår, der fastholder disse forudsætninger så det sikres, at miljøpåvirkningen fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

I ansøgningen er der valgt fleksgruppen *Alle kvæg* eller *Alle kvæg, Heste, Får og Geder* under dyretype. Det betyder, at der på produktionarealerne frit kan skiftes mellem de angivne dyretyper. Staldsystemet må dog ikke ændres uden fornyet vurdering.

Foder

Opbevaring af foder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er her også beskrevet, at de ansøgte ensilagesiloer udbygges i etaper. Først etableres de to østligste siloer og når den nye kostald er etableret, bygges de to vestligste.

Etablering og drift af ensilageopbevaring, herunder ensilage i markstakke, skal ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. I forbindelse med opbevaring af ensilage på markarealer, fastsætter husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at næringsstoffer fra ensilagerester og lignende skal kunne optages af de efterfølgende afgrøder.

Det er kommunens vurdering, at opbevaringen af ensilage er tilstrækkelig reguleret ved reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at der ikke er behov for at fastsætte yderligere vilkår.

Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Husdyrgødning

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten er der angivet oplysninger om gødningslagre og gødningstyper.

Der er i 2013 givet accept til en møddingplads på 96 m². Møddingspladsen er etableret med en størrelse på 144 m². I ansøgt drift er der angivet oplag af dybstrøelse på 125 m². I nudrift og 8 årsdrift er der angivet 96 m². Der vurderes derfor at være indtastet korrekte oplysninger som forudsætning for beregninger.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslageret er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Den største gyllebeholder (1.980 m³) overdækkes med teltdug.

Overdækning af gyllebeholdere medvirker til en lavere ammoniakfordampning, og der stilles derfor vilkår om, at gyllebeholderen skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle, og skader skal repareres.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne. Der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil. Med godkendelsen gives der fleksibilitet til, at op til 450 m² fast drænet gulv kan erstattes af dybstrøelse. Da dybstrøelse løbende afhentes af Ribe biogas, vurderes der fortsat at være tilstrækkelig opbevaringskapacitet, hvis mængden af dybstrøelse øges.

Husdyrbruget har pligt til at udarbejde en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. Esbjerg Kommune har derfor i forbindelse med miljøtilsyn mulighed for at følge op på, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Spildevand/restvand

Ansøger har redegjort for afløbsforhold i miljøkonsekvensrapporten og der er vedlagt en afløbsplan.

Det vurderes, at den nuværende samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Det er i ansøgningen oplyst, at der i forbindelse med byggeriet af tilbygning og ny kostald vil blive søgt om udledningstilladelse eller nedsivningstilladelse for tagvand.

Det fremgår af ansøgningen, at hvis der vil være sanitært spildevand fra den nye kostald, vil dette blive ledt til minirensaanlægget. Esbjerg Kommune gør opmærksom på, at der skal søges om tilslutning til eksisterende minirensaanlæg, hvis mængden af sanitært spildevand til anlægget øges.

Siloerne får en særskilt opsamlingsbeholder, hvorfra vand opsamles og pumpes til udsprinkling. Udsprinkling planlægges på marken øst for ejendommen. I perioder hvor det ikke er muligt at udsprinkle, bliver det muligt at pumpe vandet i gyllebeholderen.

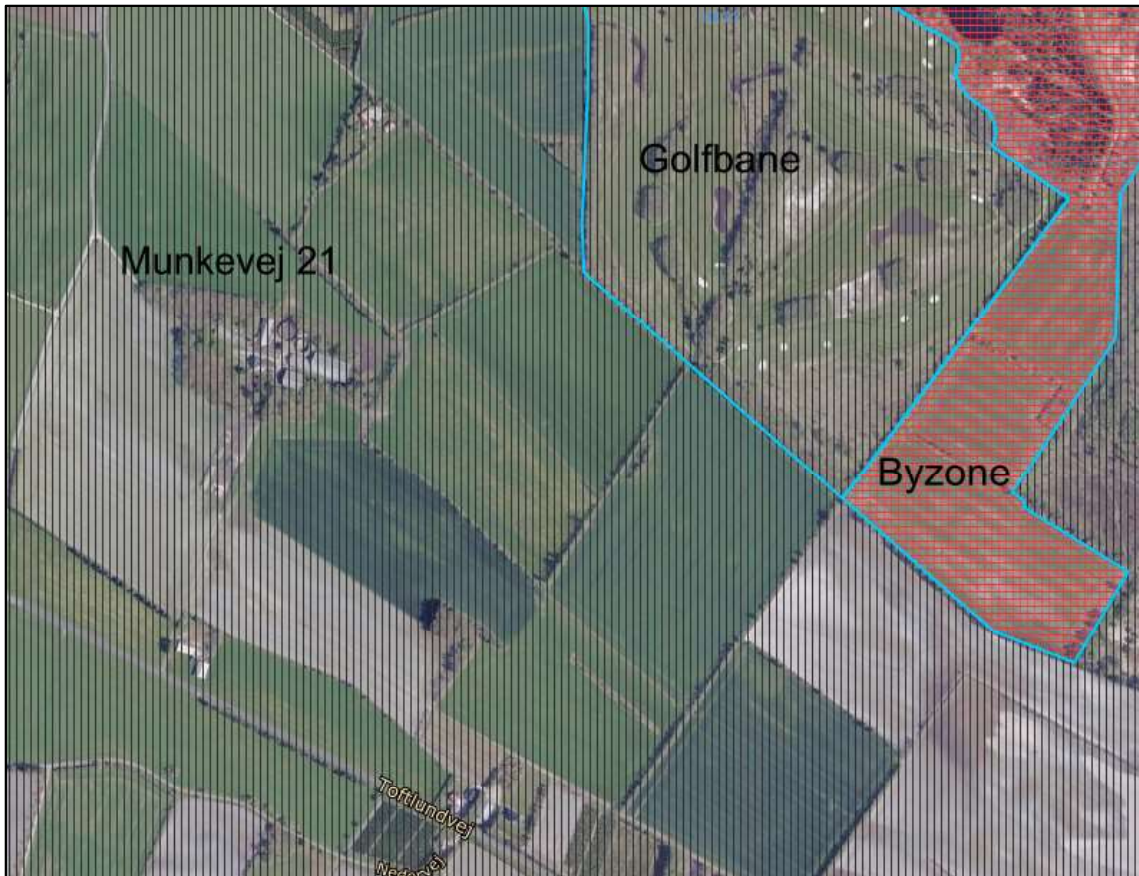
Da der sker nybyggeri, stilles der vilkår om, at der skal indsendes en afløbsplan, der beskriver afløbsforholdene fra dette, når byggeriet er etableret.

Husdyrbrugets beliggenhed

Faste afstandskrav og planmæssige forhold

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 2.

Kort 2. Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbrugloven fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed.

Esbjerg Kommune har gennemgået ansøgers oplysninger og er enig med ansøger i, at de gældende afstandskrav er overholdt på nær afstandskravet til nærliggende grøft og egen beboelse.

Den nye kostald overholder ikke afstandskravet på 15 m til ejendommens private grøft syd for ejendommen. Det er i ansøgningen oplyst, at grøften rørlægges, så afstandskravet på 15 m til vandløb og dræn overholdes. Der stilles i godkendelsen vilkår til rørlægningen som forudsætning for byggeriet af den nye stald.

Kalvestalden ligger ca. 7 m fra egen beboelse. Afstandskravet på 15 m til egen beboelse er dermed ikke overholdt. Kalvestalden er en eksisterende stald, hvor produktionsarealet øges.

Esbjerg Kommune har afvejet hensyn til husdyrbruget overfor de hensyn, der varetages med afstandskravet. Kommunen vurderer, at der er driftsmæssige hensyn der taler for dispensation, da der er tale om en eksisterende stald og at det ikke vil være proportionalt, at etablere en ny stald til formålet. Beskyttelsehensyn til egen beboelse vurderes ikke tilsidesat, da der er tale om en eksisterende stald.

På baggrund af ovenstående beskrivelse og de stillede vilkår vurderer Esbjerg Kommune, at det ansøgte, ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne og at der kan meddeles dispensation fra afstandskrav til egen beboelse, jf. § 9 stk. 3 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. De

fastsatte vilkår i godkendelsen vurderes at være tilstrækkelige til at sikre, at der ikke opstår væsentlige gener med den ansøgte dispensation.

Landskab og kulturmiljø

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af landskabet.

Esbjerg Kommune har valgt at uddybe ansøgers vurdering. I forbindelse med vurderingen skal der foretages en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Placering og erhvervmæssig nødvendighed:

Vurderingen af ansøgninger om opførelse af erhvervmæssigt nødvendige bygninger skal ske med skyldigt hensyn til, hvad der er økonomisk og funktionelt muligt og forsvarligt.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse på Munkevej 21, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør én helhed.

Der vurderes at være et reelt behov for at etablere nye stalde, plansiloer og kraftfodersiloer. De eksisterende stalde kan ikke overholde fremtidens krav til dyrevelfærd. Det vurderes, at der på ejendommen ikke er eksisterende stalde, der med fordel kan renoveres og indrettes til formålet.

Der er et reelt behov for at kunne opbevare foder til kvægproduktionen og dette behov øges i forbindelse med udvidelse af produktionen. Der findes i forvejen ikke udendørs plansiloer på ejendommen og størrelsen af de nye plansiloer og kornsiloer vurderes ikke at ligge ud over, hvad der vil være passende i forhold til den ansøgte produktion.

Produktionsarealet udvides ved det ansøgte projekt fra 986 m² (nudrift) til 4.286 m². Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug, men et husdyrbrug af denne størrelse i kvæg vurderes ikke at være usædvanlig stort efter danske forhold.

Efter udvidelsen udgør det samlede bygningsareal på ejendommen ca. 1,3 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet ca. 1,6 ha.

Udover Munkevej 21 drives der ikke øvrige ejendomme med produktionsbygninger.

Esbjerg Kommune finder, at der ikke er noget usædvanligt ved de nye bygninger, der arkitektonisk opføres som andre stalde og foderopbevaringsanlæg.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt er erhvervmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom.

Landskabelige hensyn og vurdering:

I forbindelse med byggeriet af nye anlæg er der foretaget en landskabsanalyse. Denne er vedlagt i sin helhed i bilag 1. De vigtigste uddrag af landskabsanalysen er gengivet herunder.

Ejendommen er beliggende indenfor *værdifuldt landskab og større uforstyrret landskab*, hvor nødvendigt byggeri skal tilpasses landskabet, ved placering, skala, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning og belysning. Tilpasningen skal ske med udgangspunkt i karaktérkortlægningen.

Ejendommen Munkevej 21 er placeret i karakterområdets vestligste del, som er mindre sårbar overfor bebyggelse end den øvrige del af karakterområder. Ejendommen er desuden placeret nedenfor kanten af Toftlund Bakkeø, og byggeriets placering friholder bakkeøens yderste kant, som er sårbar overfor ny bebyggelse og beplantning.

Med ejendommens placering nedenfor bakkeøen, er der begrænset indsigt til ejendommen mod syd, hvor den nye kostald primært vil være synlig indenfor kort afstand. Der er begrænset indsigt til ejendommen fra Toftlundvej, hvor der primært vurderes at være indsigt til tagfladen på ny kostald.

Fra Munkevej vil der mod vest være indsigt til den nye kostald og mod nord til teltoverdækningen. De nye plansiloerne har en begrænset højde og tilbygningen til den eksisterende kostald etableres med stikspær og lavere benhøjde end eksisterende stald. Disse anlæg vil derfor ikke ændre væsentlig på anlæggets samlede udtryk i landskabet. De nye kornsiloer har en lavere højde end den nye kostald og vurderes derfor heller ikke at ændre ejendommens udtryk væsentlig.

Med opførelse af nye anlæg vil Munkevej 21 være blandt de større landbrug i området, men vurderes ikke at afvige i skala fra bebyggelsesstrukturen i området. De nye stalde og plansiloer orienteres i samme retning som eksisterende bebyggelse og opføres i samme materialer og farver som de nyere bygninger på ejendommen. Dette understøtter et roligere visuelt udtryk af anlægget. Det nye byggeri opføres i tilknytning til eksisterende bygninger på ejendommen.

Med opførelse af ny kostald, tilbygning til eksisterende stald og nye plansiloer, vil en del af den eksisterende beplantning, der omkranser ejendommen, blive fjernet. Landskabet omkring ejendommen er præget af småbevoksninger og læhegn. Af karakteranalysen fremgår det, at beplantning omkring bygninger kan være med til at understøtte områdets karakter.

For at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af landskabet, vurderes det, at der skal stilles en række vilkår til beplantning. Der stilles vilkår om, at eksisterende bevoksning vest for ejendommen skal bevares, Samtidig stilles der vilkår om, at der skal etableres nye hegn ved henholdsvis nye plansiloer og ny kostald.

For yderligere at tilpasse byggeriet til landskabet stilles vilkår til tagfarve på den nye kostald og vilkår til lys.

Det vurderes, at det ansøgte byggeri med de stillede vilkår, er tilpasset landskabet med hensyn til placering, skala, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning og belysning. Det ansøgte vurderes således ikke at medføre en væsentlig påvirkning af landskabet og vurderes ikke at være i strid med landskabsbindingerne i kommuneplanen.

Husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne

Ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttede arter

Der sker en ammoniakemission fra husdyrbrugets stalde og lagre af husdyrgødning, som kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt et beskyttelsesniveau for hvor meget ammoniak der må udledes til naturområder (kategori 1-3 natur). Ifølge klagenævnets praksis er dette beskyttelsesniveau tilstrækkeligt til at sikre beskyttelsen af omkringliggende naturområder³.

Der skal også foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke internationale naturområder eller yngle og rasteområder for bilag IV-arter⁴.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af naturområder. Esbjerg Kommune har valgt at supplere ansøgers vurdering. Esbjerg Kommune har desuden gennemgået beregningerne i it-ansøgningen. Hvor det er vurderet at være relevant, har Esbjerg Kommune suppleret beregningerne med nye punkter eller korrigeret oplysninger om kumulation eller angivelse af ruheder.

Ammoniakemission

I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Beregningerne viser, at ammoniakemissionen øges fra 1.436 kg NH₃/år i nudrift til 4.376 kg NH₃/år.

Naturområder omkring husdyrbruget

Der ligger flere beskyttede naturområder omkring ejendommens anlæg. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.500 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

Repræsentative naturområder og øvrige beskyttelsesinteresser ses på nedenstående kort. De enkelte naturområder er nummereret med et tal.

---

³ For eksempel MNK-132-00091 og MKN-132-00109

⁴ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kort 3: Anlægget med nummererede naturpunkter. Cirklen viser den afstand der er beregnet til.

I tabel 1 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af relevante data.

Kategori natur						
Naturpunkt		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Natur-kategori	Kumulation (Antal andre husdyrbrug der bidrager)	Beskyttelsesniveau
1	Sø	0,2	0,3	-	Ej relevant	-
2	Eng	0,2	0,3	-	Ej relevant	-
3	Mose	0,4	0,6	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
4	Hede	0,2	0,4	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
5	Hede	0,2	0,4	2	Ej relevant	Maksimal tilladt totaldeposition på 1 kg N/ha/år.
Bilag IV arter						
Naturpunkt / art		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note		
-	-	-	-	Ingen kendte forekomster i nærheden.		
Internationale naturbeskyttelsesområder						
Navn/nr på int. naturområde		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note		
-		0,0	0,0	Mod nord ligger habitatområde nr. 78 - Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde Mod øst ligger habitatområde nr. 262 - Stensbæk Plantage og Heder		

Tabel 1. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

Beskyttelsesniveau for kategori 1-3 natur

Som det fremgår af tabellen herover, er beskyttelsesniveauet for kategori 2 og 3 natur overholdt. Med hensyn til kategori 1 natur er der ingen nærliggende og belastningen er 0,0 kg N/ha/år.

Naturområder der ikke er omfattet af husdyrbruglovens kategori 1-3

Husdyrbruglovens kategori 1-3 omfatter langt de fleste beskyttede naturområder. Dog er moser, som ligger i Natura 2000, samt enge, søer og strandenge ikke omfattet. Esbjerg Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke er nogen af de nævnte lokaliteter, der modtager belastninger i en størrelsesorden, der vil føre til tilstandsændring.

Bilag IV-arter

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Ifølge klagenævnspraksis skal påvirkningen af bilag IV-arter vurderes ud fra anlæggets påvirkning af omgivelserne.

Ud fra det konkrete og generelle kendskab til bilag IV arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der i lokalområdet kan forekomme følgende bilag IV-arter: grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse, spidssnudet frø, odder, snæbel og af flagermus følgende arter vand-, frynse-, trolde-, dværg-, pipistrel-, brun-, syd-, skimmel- og langøret flagermus.

På baggrund af kommunens konkrete viden om de enkelte arters yngle- og rasteområder samt den generelle viden om, hvor arterne findes og hvilke aktiviteter, der kan komme i konflikt med hensynet til deres beskyttelse jf. DMUs Håndbog om dy-

rearter på habitatdirektivets bilag IV⁵, vurderes det, at yngle- eller rastesteder for bilag IV arterne omkring anlægget ikke påvirkes i en grad, der kan forventes at tilsidesætte beskyttelsen af disse, da anlægget ikke direkte eller indirekte via kvælstofdepositionen fra anlægget vil kunne påvirke yngle- og rasteområder væsentligt. Da det ansøgte omfatter at der placeres faste konstruktioner, på to lokaliteter der rummer kronedannende bevoksning, har Esbjerg Kommune foretaget en vurdering af om træerne potentielt er yngle- eller rastesteder for flagermus.

Bevoksningerne blev besigtiget den 26. september 2024. Der er tale om bevoksninger, domineret af løvtræer, herunder birk, ask, bøg, ær, eg og enkelte nåletræer. Langt de fleste træer er yngre træer – diameter i brysthøjde 20-30 cm – men enkelte af træerne er væsentligt ældre og større. De ældre træer, blev alle individuelt besigtiget og der blev ikke fundet oplagt hulheder eller sprækker, der kunne tjene som yngle- eller rastested.

Det vurderes desuden at der meget usandsynligt, at træerne rummer vinteropholdssteder for flagermus, da der ikke vurderes at være gode frostsikre hulheder. Det vurderes derfor, at det bør sikres at træerne fældes om vinteren, hvor de med meget stor sikkerhed ikke rummer flagermus. Der stilles vilkår herom.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Jævnfør habitatdirektivet er der pligt til at vurdere påvirkningen af internationale naturbeskyttelsesområder. Afgørelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som altovervejende hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

I den konkrete sag er beskyttelsesniveauet overholdt og der er ikke særlige forhold, som skulle betinge en afvigelse herfra.

Samlet vurdering

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at afgørelsen ikke vil tilsidesætte beskyttelsen af omgivende lokale, regionale eller internationale naturområder eller beskyttede arter og at der derfor ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofemissionen fra anlægget.

Lugt

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart der er tale om.

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Beskyttelsesniveau for lugt

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

---

⁵ Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁵ – til brug i administration og planlægning og Del 2 – Odder og flagermus nr. 603 fra 2024.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden er fastsat under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. For eksempel vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel overfor lugt end beboere i byområder.

Geneafstanden beskriver den afstand, som der minimum skal være fra husdyrbruget til nabobeboelse, samlet bebyggelse og til byzone. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. Hvis der i ansøgningen er flere staldafsnit, der hver bidrager med lugt, beregner ansøgningssystemet en vægtes gennemsnitsafstand, som tager hensyn til lugten fra de enkelte stalde og staldenes indbyrdes placering. For at beskyttelsesniveauet er overholdt, skal den vægtede gennemsnitsafstand være større end den korrigerede geneafstand.

Geneafstanden beregnes i ansøgningssystemet. I beregningerne korrigeres der for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår lugtberegningerne og det er vurderet, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået lugtberegningerne.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er udpeget som Toftlundvej 55. Nærmeste samlede bebyggelse eller lokalplanlagt område er udpeget som golfbane (udlagt til rekreative formål). Nærmeste byzone er Amu Syd Ribe. Esbjerg Kommuner vurderer, at udpegningerne er korrekte. Der vurderes også at være angivet korrekte oplysninger om andre husdyrbrug (kumulation).

Esbjerg Kommune er derfor enig med ansøger i, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, og at husdyrbruget derfor ikke forventes at give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentlig generende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener. Samtidig stilles der vilkår om, at der skal opretholdes en god staldhygiejne, da dette er en forudsætning for de beregnede geneafstande.

Lugt fra gyllebeholdere og håndtering af gødning

Der kan opstå lugtgener i forbindelse med omrøring og pumpning af gylle og når der håndteres fast husdyrgødning.

I miljøkonsekvensrapporten er gødningshåndteringen beskrevet. Afhentning af husdyrgødning til biogas sker normalt på hverdage fra kl. 07 – 18.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette. Det vurderes, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til tidsrum for pumpning og omrøring af gylle, da der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af bedriften.

Transporter

Udgangspunktet er, at færdsel på offentlig vej alene reguleres af politiet efter færdselslovens regler. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår til hvilke af ejendommens adgangsveje, der skal anvendes ved transport til og fra bedriften og at til- og frakørsel skal ske på bestemte tidspunkter.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet antal transporter i nudrift og anset drift. Der er også en beskrivelse af til- og frakørselsforhold.

Samlet set stiger antallet af til- og frakørsler fra ca. 1.049 til ca. 1.585 dvs. en stigning på 536 transporter. Stigningen skyldes primært en større husdyrgødningsproduktion og et større foderbehov. Flexibilitet til at kunne ændre staldsystemet fra fast drænet gulv til dybstrøelse i en del af den nye kostald, forventes ikke at ændre væsentlig på antallet af transporter.

Der er ingen naboer i umiddelbar nærhed af ind- og udkørsel fra ejendommen, der kan blive generet af støj fra til- og frakørsler. Der er en ejendom ved udkørsel til Toftlundvej, men denne er uden beboelse. Ved udkørsel til Munkevej er der ingen beboelser.

Transporter foregår normalt inden for normal arbejdstid på hverdage. I højsæson for udbringning af husdyrgødning og ensilering kan det være nødvendigt med transporter i weekender eller uden for normal arbejdstid. Alle øvrige transporter vil være fordelt jævnt ud over året. Mælk afhentes alle dage og sker efter mejeriets køreplan.

Støj i forbindelse med til- og frakørsel samt støj fra interne transporter (trafik på egen grund) reguleres af de fastsatte vilkår til støj – læs mere i afsnittet om støj.

Rystelser

På et husdyrbrug er det primært transporter der kan give anledning til rystelser. I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet rystelser.

Esbjerg Kommune er enig med ansøger i, at rystelser i forbindelse med driften af husdyrbruget ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjkloder på et husdyrbrug er malke- og køleanlæg, pumper, ventilation, ensilering, foderblanding, intern transporter, korntørring og lignende.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet de forskellige støjkloder på husdyrbruget, med angivelse af hvornår og hvor længe støjkloderne er i drift.

Esbjerg Kommune supplerer ansøgers vurdering med følgende:

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder

med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i afgørelse nr. 18/05004 vurderet, at det i sager efter husdyrbrugloven som udgangspunkt vil være tilstrækkeligt at fastsætte støjvilkår med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier, idet afstanden til nærmeste naboer oftest vil betyde, at støjgrænserne netop må forventes at kunne overholdes. Det vil således typisk ikke være nødvendigt at foretage støjberegninger eller støjmålinger udført som "Miljømåling – ekstern støj" ved vurdering af støjgener fra et husdyrbrugs almindelige drift.

Esbjerg Kommune finder det sandsynligt, at støjgrænserne vil kunne overholdes med den planlagte drift. I vurderingen er der lagt vægt på, at der er langt til nærmeste naboer. Nærmeste nabobeboelse Toftlundvej 55 ligger ca. 480 m fra ny kostald. Desuden er der lagt vægt på, at foderblanding foretages om formiddagen (dagtimer), at valsning af korn sker indendørs, at levering af foder til ejendommen sker i dagtimerne og at der ikke er nabobeboelser nær ind- og udkørsel til ejendommen. Det vurderes, at der i ansøgningen ikke er konkrete forhold eller særlige problemstillinger der gør, at afstanden til naboer ikke i sig selv skulle medføre, at støjgrænserne må forventes overholdt.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af husdyrbrugets støjbelastning i omgivelserne udføres på husdyrbrugets bekostning.

Støv, fluer og skadedyr

Støv

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for støvgener.

Esbjerg Kommune er enig i ansøgers vurdering af, at husdyrbruget kan drives uden at medføre væsentlige støvgener. I vurderingen er der lagt vægt på afstanden til naboer og transportvejenes placering.

For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

Fluer og skadedyr

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for bekæmpelsen af fluer og skadedyr.

Esbjerg Kommuner vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår om, at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Som nævnt under afsnit vedrørende foder stilles der samtidig vilkår om opbevaring af foder i relation til risiko for tilhold af skadedyr. Desuden stilles der et generelt vilkår om, at husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Lys

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for belysning.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. I vurderingen er der lagt vægt på afstanden til naboer, og at belysning er afskærmet af bygninger og beplantning. Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Ansøger har redegjort for forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger i miljøkonsekvensrapporten.

Esbjerg Kommune har valgt at supplere ansøgers vurdering med følgende: Ifølge gældende regler skal gyllebeholdere minimum hvert 10. år kontrolleres af en autoriseret kontrollant. Reglerne om beholderkontrol er med til at sikre, at der med faste intervaller foretages en vurdering af gyllebeholderens styrke og tæthed, for at minimere risikoen for uheld.

Gyllebeholderne ligger mindre end 100 meter fra grøft med afløb til Østre bæk og videre til Søndre bæk og derfra videre. Der skal derfor laves beholderkontrol på gyllebeholderne hvert 5. år.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til sikring af gyllebeholdere. Beholdere beliggende nærmere end 100 meter fra et vandløb eller en sø (>100 m²) skal jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen have etableret et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald af overfladen i beholderen og meddele dette elektronisk til driftsherren. Begge gyllebeholdere på Munkevej 21 er forsynet med gyllealarm.

Beholdere der samtidig er beliggende i et risikoområde, skal desuden have etableret en beholderbarriere, evt. i form af jordvold, der mindst kan tilbageholde den del af beholderens indhold, der er beliggende over terræn. Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen defineres et risikoområde som et område, hvor terrænet skrånede med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod vandløbet. Da terrænet ikke hælder mere end 6 grader er der i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke fastsat særlige krav til sikring af gyllebeholdere.

Ansøger har oplyst, at ved et eventuelt gylleudslip er det muligt at spærre grøften ved at smide halmballer eller jord i grøften. Der findes halmballer og traktor på ejendommen til inddæmning af gylle.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

For at imødegå uheld, stilles der til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Esbjerg Kommune mener også, at der på et husdyrbrug af denne størrelse, bør forefindes en beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske

hurtig og målrettet indsats til begrænsning af forurening af det eksterne miljø. Der stilles derfor vilkår om, at virksomheden skal udarbejde en beredskabsplan, samt at der herefter til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommene, som skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

For at minimere uheld ved ophør af driften af husdyrproduktionen, stilles der vilkår om tømning og rengøring af produktionsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg m.m. samt bortskaffelse af affald.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Ressourcer, affald og døde dyr

Ressourcer

Husdyrbrugets brug af ressourcer er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at husdyrbrugets drift ikke adskiller sig væsentlig fra lignende bedrifter, og at der ikke forekommer særligt ressourceforbrugende aktiviteter på ejendommen. Ressourceforbruget forventes ikke at have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Olietanke er omfattet i olietankbekendtgørelsen⁶ og der stilles ikke særskilte vilkår hertil.

Affald

Opbevaring og bortskaffelse af de forskellige affaldsfraktioner er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Affaldet skal kildesorteres, og genbrugeligt affald må således ikke bortskaffes sammen med f.eks. forbrændingsegnet affald.

På baggrund af beskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Esbjerg Kommune, at affald ikke vil have en væsentlig betydning for omgivelserne og miljøet hvis affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes affaldsregulativer (husholdningsaffald/erhvervsaffald).

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalieaffald.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr⁷.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen

---

⁶ Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

⁷ Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring af døde produktionsdyr

fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emission fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at BAT emissionsniveauet er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået beregningerne og vurderer, at det er de korrekte forudsætninger der ligger til grund for beregningerne.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er knyttet til valg af staldsystem/-teknologi og opbevaring af husdyrgødning. I den konkrete ansøgning anvendes følgende virkemidler:

- I den nye kostald indrettes 2.400 m² produktionsareal med sengestald med fast drænet gulv med skraber
- Gyllebeholder på 1.980 m³ overdækkes med teltdug. Overdækningen reducerer ammoniakfordampningen med 98,9 kg NH₃-N/år. Overdækningen kompenserer for, at der i tilbygning til eksisterende kostald etableres sengestald med spalter, der giver en ammoniakfordampning på 98,6 kg mere end hvis der var valgt fast drænet gulv med skraber.
- Øvrige nye staldafsnit indrettes med dybstrøelse.

Beregningerne i it-ansøgningen viser, at det beregnede BAT niveau overskrides med 16 kg NH₃-N/år. Overskridelsen skyldes, at der i ansøgningen er medtaget en udvidelse af produktionsarealet på 60 m². De 60 m² er medtaget for at have mulighed for at rykke nakkebommene, ekstra spalter foran malkebotter og mulighed for at gøre gange bredere.

Esbjerg Kommune har vurderet, om der er proportionale BAT tiltag til at reducere fordampningen yderligere. Vurderingen foretages ud fra et princip om, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger ca. 100 kr. pr. kg. reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen og at meromkostningen i forhold til de samlede produktionsomkostninger ikke bør overstige ca. 1 % for malkekøer. Da der alene er tale om en overskridelse på 16 kg NH₃-N/år, vurderes det ikke proportionalt at indføre yderligere ammoniakreducerende teknologier. Det vil ikke være muligt, at indføre teknologi for 1.600 kr.

Der stilles vilkår der fastholder de virkemidler der er anvendt i ansøgningen.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter.

Alternative muligheder

Miljøkonsekvensrapporten indeholder en beskrivelse af de alternative løsninger, som ansøger har undersøgt.

Der er blandt overvejet fast drænet gulv med skraber i tilbygningen, men der er i stedet valgt overdækning af gyllebeholder. Hvis udvidelsen ikke gennemføres, vil det ikke være muligt at have malkekvæg på ejendommen efter 2034, hvor nye krav til staldindretning for eksisterende stalde træder i kraft.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte påvirkning af miljøet er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at det ansøgte, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet herunder navnlig i forhold til:

- landskabelige værdier
- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- jord, grundvand og overfladevand
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Offentliggørelse og høring

Førdgående inddragelse af offentligheden

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes høringsportal.

Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til ansøgningen, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger. Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger til ansøgningen.

Høring af udkast til afgørelse

I forbindelse med den offentlige høring i minimum 30 dage er der ikke indsendt bemærkninger.

Bilag 1: Landskabsanalyse

Landskab og erhvervmæssig nødvendighed

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug fremgår det, at det påhviler kommunen at varetage hensynet til de landskabelige værdier.

Kommunen skal i den forbindelse foretage en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Projektbeskrivelse

Der søges om følgende bygningsmæssige ændringer:

- En ny kostald på ca. 3.700 m². I tilknytning hertil etableres teknikrum og udendørs mælketank
- En tilbygning til eksisterende kostald på ca. 494 m²
- Nye plansiloer på i alt ca. 2.700 m² (2 stk. af 52*12 m og 2 stk. på 52*14 m)
- To nye kraftfodersiloer hver med volumen på 32 m³
- Øget størrelse af møddingsplads (+ 48 m²)

Ansøger oplyser følgende om materiale og farvevalg:

	Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Ny kostald	3.700 m ²	11,5 m	20°	Siderne bliver åbne med grå gardiner. Der bliver en ca. 1 m høj halvmur enten i beton eller grå stålplader Gavlene bliver i grå stålplader. Taget bliver grå sandwichplader.	Kvægstald. Der etableres teknikrum samt udendørs mælketank ved den vestlige gavl.
Tilbygning til eksisterende stald	494 m ²	Tilbygning bliver med stikspær med en lavere højde end de 3 m som er benhøjden, på eksisterende stald	Taghældning bliver mindre eller lig eksisterende stald	Siderne af tilbygningen bliver åben med grå gardiner. Siderne bliver med en op til ca. 1 m halvmur i beton eller stålplader. Gavlene bliver røde stålplader. Taget bliver grå eternit som den eksisterende stald	Kvægstald
Nye kraftfodersiloer	2 stk. á 32 m ³	10,5 m		Hvid	Foder
Gylletank	1.980 m ³	7,5 m		Der etableres grå telt-overdækning	Gylle
Nye plansiloer	2 stk 52*14 m 2 stk 52*12 m	3 m	-	Betonsider	Opbevaring af ensilage

Den nye kostald og tilbygningen til kostalden er i byggestil, materialer og farvevalg identisk med den eksisterende kostald. Dog etableres den nye kostald med gavle i grå stålplader i stedet for røde stålplader.

Kortet herunder viser placering af det ansøgte og de øvrige bygninger.

Kort 1: Tilbygningen er illustreret ved bygning 1A, den nye kostald er bygning 5, nye plansiloer er bygning 12 og 13 og kornsiloer har placering D.

Placering og erhvervmæssig nødvendighed:

Vurderingen af ansøgninger om opførelse af erhvervmæssigt nødvendige bygninger skal ske med skyldigt hensyn til, hvad der er økonomisk og funktionelt muligt og forsvarligt.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse på Munkevej 21, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør én helhed.

Der vurderes at være et reelt behov for at etablere nye stalde, plansiloer og kraftfodersiloer. De eksisterende stalde kan ikke overholde fremtidens krav til dyrevelfærd. Det vurderes, at der på ejendommen ikke er eksisterende stalde, der med fordel kan renoveres og indrettes til formålet.

Der er et reelt behov for at kunne opbevare foder til kvægproduktionen og dette behov øges i forbindelse med udvidelse af produktionen. Der findes i forvejen ikke udendørs plansiloer på ejendommen og størrelsen af de nye plansiloer og kornsiloer

vurderes ikke at lægge ud over, hvad der vil være passende i forhold til den ansøgte produktion.

Produktionsarealet udvides ved det ansøgte projekt fra 986 m² (nudrift) til 4.286 m². Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug, men et husdyrbrug af denne størrelse i kvæg vurderes ikke at være usædvanlig stort efter danske forhold.

Efter udvidelsen udgør det samlede bygningsareal på ejendommen ca. 1,3 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet ca. 1,6 ha.

Udover Munkevej 21 drives der ikke øvrige ejendomme med produktionsbygninger.

Esbjerg Kommune finder, at der ikke er noget usædvanligt ved de nye bygninger, der arkitektonisk opføres som andre stalde og foderopbevaringsanlæg.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "35-060-040 Landområde ved Hømlund og Favrholt kommuneplan" i Esbjerg Kommuneplan 2022-2034. Anvendelsen fastlægges til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, gartneri og lignende.

Bindinger

Der er følgende bindinger jf. Esbjerg Kommuneplan 2022-2034

- KP 22-34 Landskabskarakterområder (561.18)
- KP 22-34 Værdifuldt landskab
- KP 22-34 Større uforstyrret landskab
- KP 22-34 Særlig værdifuldt landbrugsområde
- KP 22-34 Skovrejsning ønsket

Landskabskarakterområde

Husdyrbruget er beliggende inden for landskabskarakterområde nr. 561.18 Varming. Indenfor landskabskarakterområderne skal landskabets karakter understøttes og udvikles. Særlige natur- og kulturhistoriske værdier skal søges bevaret.

Af landskabsanalysen fremgår det blandt andet, at karakteren for området overvejende er betinget af hedeslette, som er det geomorfologiske udgangspunkt. I syd fremstår kanten af Toftlund Bakkeø markant med et stort terrænspring ned mod lavningen, hvor Nørbæk Å løber. Dyrkningen af jorden er overvejende intensiv nede i lavningen, langs Nørbæk Å, dyrkes jorden ekstensivt. Området er også kendetegnet ved større og mindre arealer med plantage. Bebyggelsen er hovedsageligt lokaliseret langs Toftlundvej.

Nørbæk Å, det skrånende terræn fra syd og den særlige oplevelsesværdi mellem Spandet og Lille Spandet, pga. terrænets markante fald, skal friholdes fra skæmmende elementer så som beplantning, bygninger og tekniske anlæg o. lign. I resten af karakterområdet vil beplantning kunne styrke områdets karakter.

Værdifulde landskaber

De værdifulde landskaber udgør de mest sårbare og unikke landskaber i kommunen og er landskaber, der i særlig grad skal beskyttes og bevares.

De værdifulde landskaber skal som hovedregel friholdes for bebyggelse og anlæg. Undtaget er byggeri og anlæg, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af en landbrugs- eller skovbrugsejendom idet de primære erhverv har en særstatus i det åbne land. Barmarksprojekter og ikke erhvervsmæssigt nødvendige udvidelser af eksisterende ejendomme kan ikke ske inden for de værdifulde landskaber.

Nødvendigt byggeri og anlæg skal tilpasses landskabet ved placering, skala, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning samt belysning. Tekniske anlæg skal indpasses bedst muligt i terrænet og vigtige ind- og udsigtskiler skal friholdes. Tilpasning skal ske med udgangspunkt i landskabskarakterkortlægningen og særligt de sårbarheder, der er beskrevet i analysen. Karakterkortlægningen er udarbejdet ud fra en fast metode. Ved at tage udgangspunkt i karakterkortlægningen sikres det, at vilkår og krav om tilpasning stilles på et ensartet grundlag på tværs af kommunen.

Større uforstyrret landskab

De større uforstyrrede landskaber udgør de visuelt mest uberørte dele af det åbne land

Det åbne land præges mange steder af store trafikanlæg, master, vindmøller eller store produktionsanlæg. Der er få steder tilbage, hvor det er muligt at opleve et uforstyrret landskab uden dominerende anlæg og aktiviteter. Det er vigtigt at sikre, at der ikke sker unødige indgreb i de tilbageværende større uforstyrrede landskaber.

Større uforstyrrede landskaber skal som udgangspunkt friholdes for større bygninger og anlæg. Undtagelsesvist kan større byggeri og anlæg tillades, hvis de er placeret og udformet, så de i mindst mulig grad påvirker det omkringliggende landskab. Tilpasning skal i så fald ske under hensyntagen til landskabskarakterkortlægningen og de der i beskrevne sårbarheder. Her kan afskærmende beplantning være et væsentligt virkemiddel.

Særlig værdifulde landbrugsområder

I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder skal landbrugets udviklingsmuligheder vægtes højt under hensyntagen til natur, vandmiljø og byudvikling.

Skovrejsning ønsket

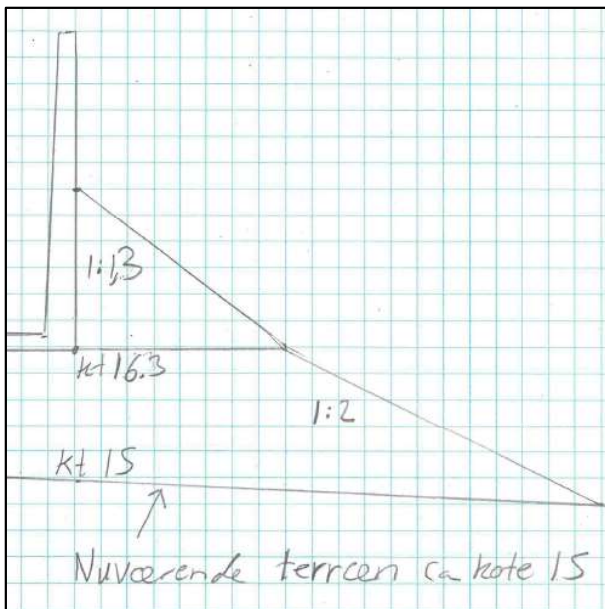
Indenfor skovrejsningsområderne kan der plantes ny skov. Al tilplantning med henblik på etablering af skov skal anmeldes til kommunen jævnfør 'Bekendtgørelse om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur' inden tilplantning. Skovrejsningsområderne giver lodsejeren en mulighed for at tilplante arealet med skov, og begrænser således ikke mulighederne for fortsat landbrugsdrift.

Topografi

Gårdanlægget er beliggende i kote 17. Mod syd stiger terrænet op mod kanten af Toftlund Bakkeø. Over en strækning på ca. 300 m stiger terrænet til kote 30-32. Mod nord er terrænet mere svagt faldende, hvor det over en strækning på ca. 700 m ned mod vandløbet falder fra kote 15 til kote 10.

Der vil være behov for at udjævne terrænspring i forbindelse med byggeriet af de nye plansiloer og kostalden.

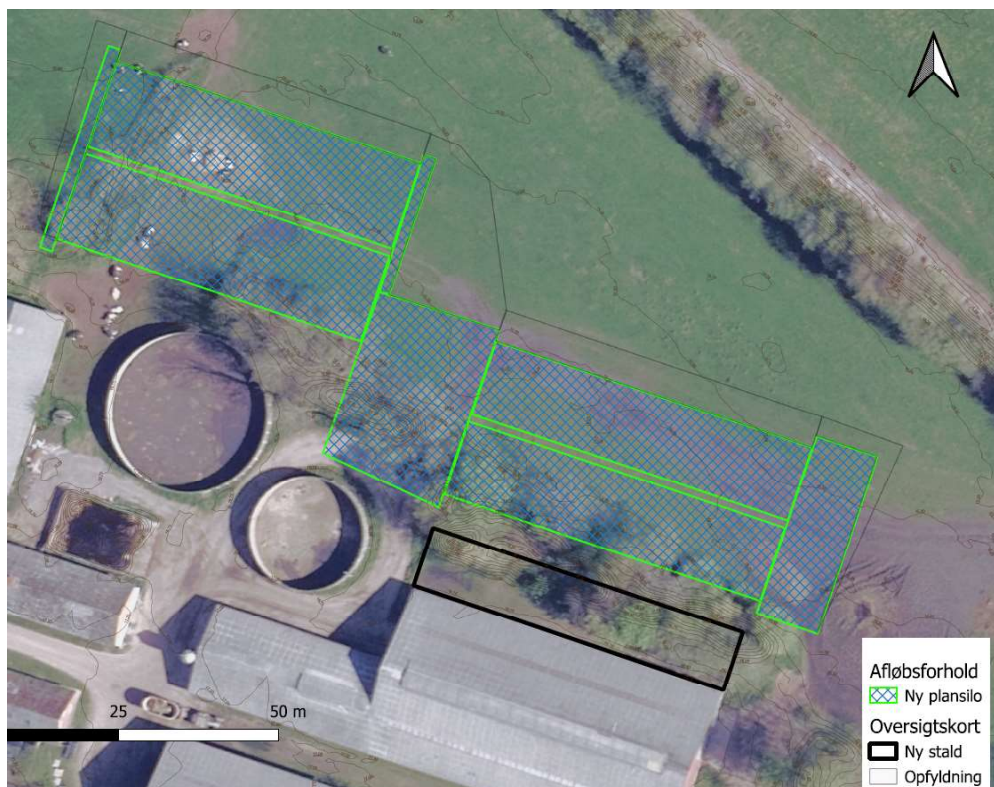
Der hvor siloerne skal bygges skråner terrænet mod nord, hvor det laveste er lidt under kote 15. Der hvor det er nødvendigt at hæve terrænet mest hæves terrænet med ca. 1,3 m. For at støtte silosiderne placeres en mindst 1,5 m jordvold op af siloerne. Jordvolden bliver mindst 2 m bred for neden. Ved nordsiden af siloerne sker terrænreguleringen vandret ca. 2 m ud fra siloen og hældningen derfra bliver mindst 1:2 (se nedenstående snittegning)

Kort 2: Snittegning – indpasning af plansilo i terræn

På sydsiden kommer siloerne til at ligge lidt under eksisterende terræn, der bliver også placeret en jordvold på sydsiden, som er mindst 1,5 m over siloens bund.

Nord for forpladsen bliver der et større område hvor terrænet hæves, så det er muligt at køre ind i de to siloer mod nordvest, se nedenstående kort med ca. placering af opfyldning uden for siloerne.

Kort 3: Placering af opfyld udenfor siloer

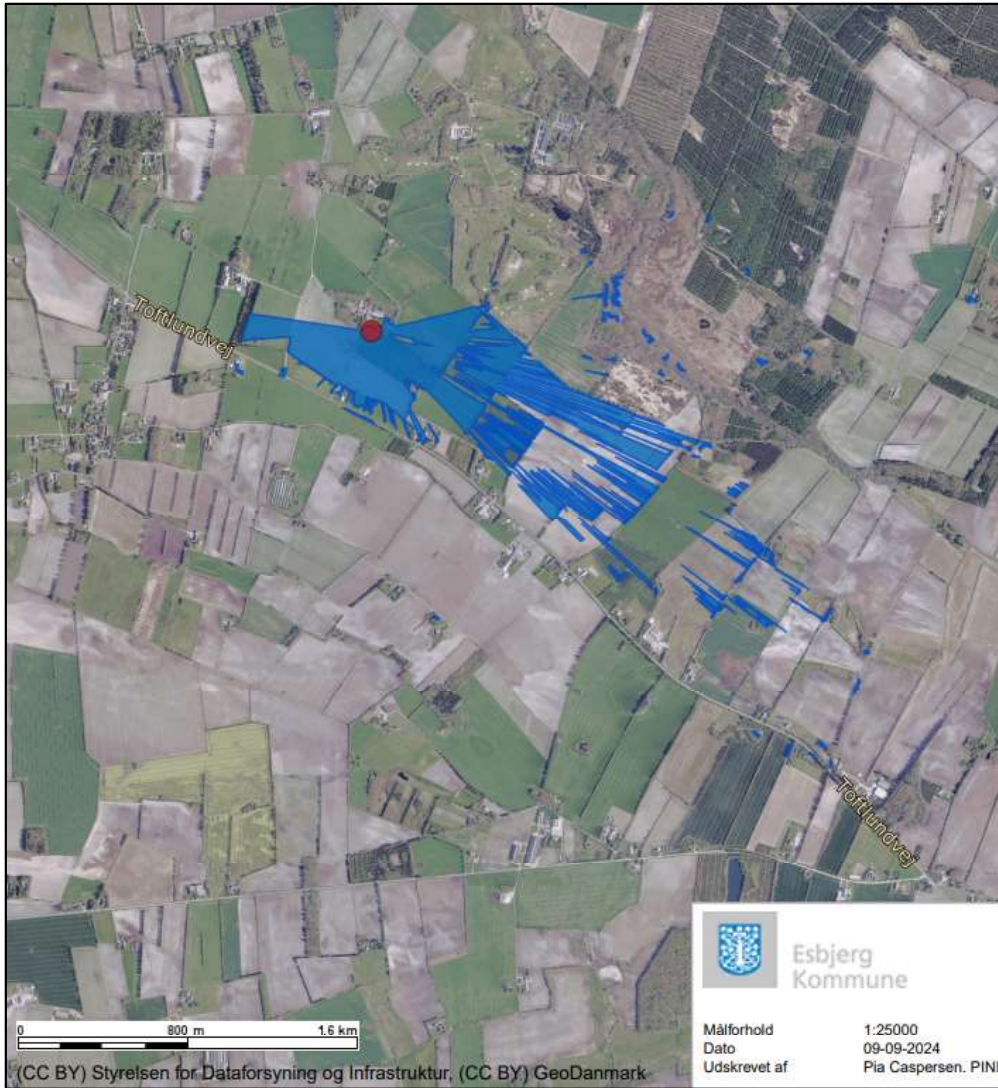
Kostalden kommer til at ligge i kote 17 som foderladen. I østenden af stalden er terrænet ca. kote 15. Muldlaget bliver gravet væk der hvor stalden placeres. Når stalden er bygget, bliver muldlaget lagt omkring stalden, så terrænet omkring stalden tilpasses til det eksisterende terræn

Synlighedsberegning:

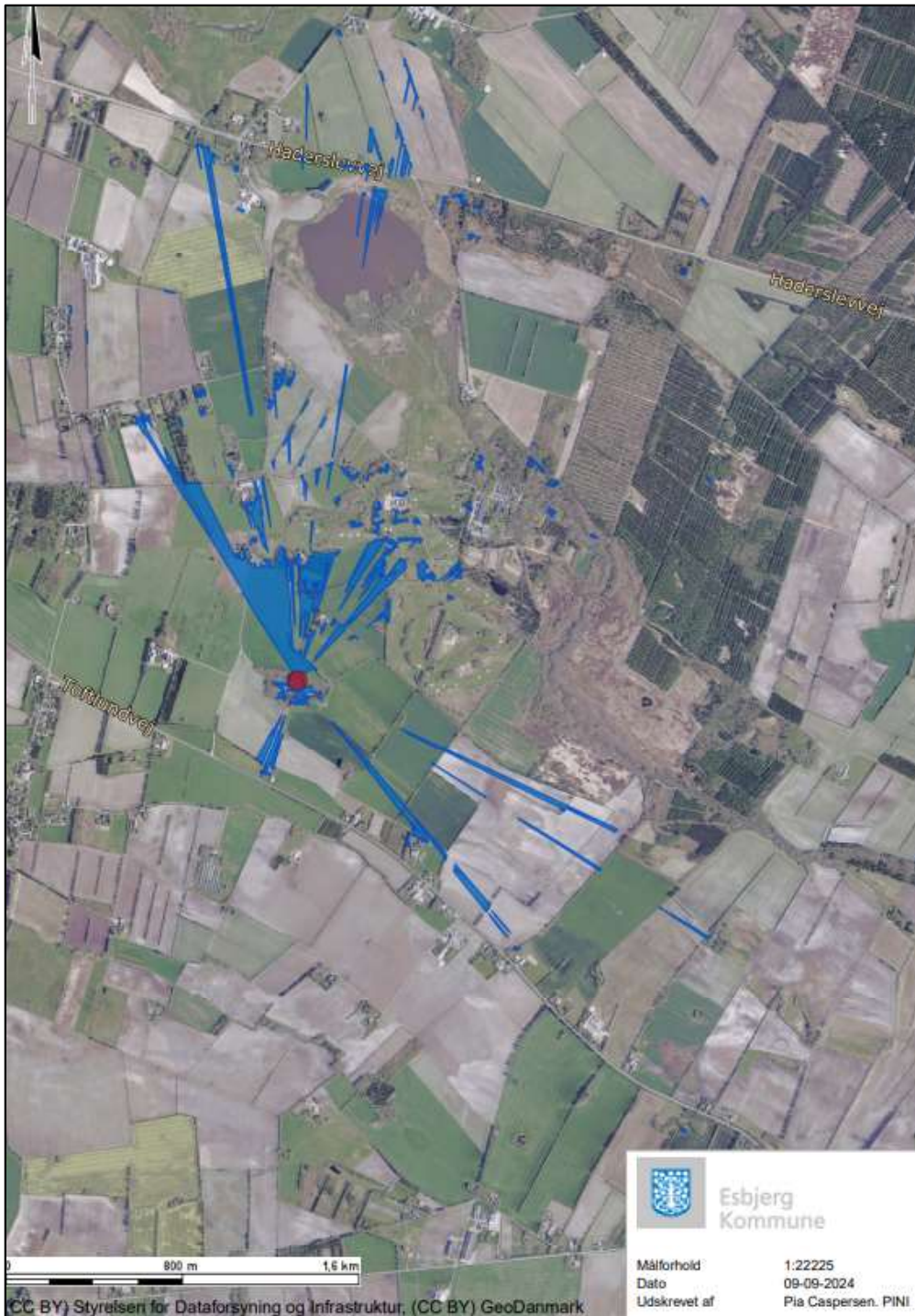
Esbjerg Kommune har vha. af et værktøj baseret på Danmarks højdemodel foretaget beregninger, der illustrer hvor synligt hhv. den ny kostald (se kort 2) og plansiloer/teltoverdækning af gyllebeholder (se kort 3) er i landskabet inden for en radius af 3 km. Værktøjet beregner synligheden af et punkt med en angivet specifik højde.

Beregningerne viser, at der er begrænset indsigt til ejendommen. Mod syd er stalden primært synlig indenfor kort afstand. Der er begrænset indsigt til stalden fra Toftlundvej, da ejendommen er placeret nedenfor kanten af Toftlund Bakkeø og på grund af eksisterende bevoksning. Der er begrænset indsigt til ejendommen fra Munkevej.

Mod nord vil teltoverdækningen også primært være synlig indenfor kort afstand, og der vil primært være indsigt til teltoverdækning via Munkevej.

Kort 4: Synlighedsberegning for den nye kostald

Kort 5: Synlighedsberegning for teltoverdækning af gyllebeholder. Teltoverdækning er væsentlig højere end plansiloer og synlighedsberegning for denne vurderes således at være worst case.

Bevoksning

Landskabet omkring ejendommen er præget af småbevoksninger og intensivt dyrkede marker med læhegn, der primært er orienteret i NØ-SV gående retning. Øst for ejendommen ligger Ribe Golfklub, hvor landskabet ændrer struktur med en blanding af mindre bevoksninger og græsarealer. Banen er i den sydlige del omkranset af et bredt læhegn.

Hele ejendommen på Munkevej 21 er i dag omkranset af bevoksning. Der er alene en mindre åbning i bevoksningen mod nord ved den største af gyllebeholderne. Området omkring husdyrbruget fremstår således uforstyrret.

Mod nord vil en del af bevoksningen blive fjernet i forbindelse med etablering af nye plansiloer og tilbygning til kostalden. Der vil dermed være indsigt til de nye plansiloer, tilbygning til kostalden og teltoverdækningen fra Munkevej.

Mod syd vil en del af den østlige beplantning ligeledes blive fjernet i forbindelse med byggeriet af den nye kostald. Gårdanlægget er placeret nedenfor kanten af Toftlund Bakkeø, og der er således kun indsigt til byggeriet i kort afstand.

Bebyggelse

Bebyggelsen i området er mindre og mellemstore gårdanlæg og spredt bebyggelse. Bebyggelsen i området er især orienteret langs Toftlundvej. Nærmeste større samlede bebyggelse er Høm, der ligger ca. 1 km mod sydvest.

Byggeriet på Munkevej 21 afviger ikke fra den nuværende bebyggelsesstruktur, men vil være blandt de større landbrug i området. De nye stalde og plansiloer orienteres i samme retning som eksisterende bebyggelse og opføres i samme materialer og farver som de nyere bygninger på ejendommen.

Infrastruktur/tekniske anlæg

Ansøgers ejendom ligger ca. 350 m nord for Toftlundvej og ca. 250 m øst for Munkevej. Der er begrænset indsigt til ejendommen fra Toftlundvej, da ejendommen er placeret nedenfor kanten af Toftlund Bakkeø og på grund af eksisterende bevoksning. Der er indsigt til ejendommen fra Munkevej.

Der går et højspændingstrace på tværs af landskabskarakterområdet. Tracéet ligger ca. 150 m nord/nordøst for ejendommen. Der ses ikke andre tekniske anlæg i umiddelbar nærhed af anlægget.

Kulturforhold

Der er ingen natur- eller kulturhistoriske spor i landskabet i umiddelbar nærhed af det ansøgte byggefelt herunder ingen beskyttede fortidsminder eller sten- og jorddiger.

Sårbarhed

Lavningen hvor Nørbæk Å løber og kanten af Toftlund Bakkeø er sårbare overfor tilplantning, bebyggelse og større tekniske anlæg og lignende. Dette kan sløre terrænerne og den tydelige geologiske forskel mellem hedesletten og bakkeøen og kan påvirke oplevelsesrige udsigter - særligt mellem Spandet og Lille Spandet.

Bebyggelse i karakterområdets sydlige del bør placeres langs Toftlundvej, der udgør karakterområdets sydlige grænse. Dette vil understøtte den eksisterende bebyggelsesstruktur og friholder bakkeøens yderste kant.

Karakterområdets vestligste del er mindre sårbar overfor bebyggelse end den øvrige del af karakterområdet.

Den øvrige del af karakterområdet er ikke sårbart overfor beplantning. Her kan beplantning omkring bygninger og tekniske anlæg være med til at understøtte områdets karakter.

Konklusion

Ejendommen er beliggende indenfor *værdifuldt landskab og større uforstyrret landskab*, hvor nødvendigt byggeri skal tilpasses landskabet, ved placering, skala, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning og belysning. Tilpasningen skal ske med udgangspunkt i karaktérkortlægningen.

Ejendommen Munkevej 21 er placeret i karakterområdets vestligste del, som er mindre sårbar overfor bebyggelse end den øvrige del af karakterområder. Ejendommen er desuden placeret nedenfor kanten af Toftlund Bakkeø, og byggeriets placering friholder bakkeøens yderste kant, som er sårbar overfor ny bebyggelse og beplantning.

Med ejendommens placering nedenfor bakkeøen, er der begrænset indsigt til ejendommen mod syd, hvor den nye kostald primært vil være synlig indenfor kort afstand. Der er begrænset indsigt til ejendommen fra Toftlundvej, hvor der primært vurderes at være indsigt til tagfladen på ny kostald.

Fra Munkevej vil der mod vest være indsigt til den nye kostald og mod nord til teltoverdækningen. De nye plansiloerne har en begrænset højde og tilbygningen til den eksisterende kostald etableres med stikspær og lavere benhøjde end eksisterende stald. Disse anlæg vil derfor ikke ændre væsentlig på anlæggets samlede udtryk i landskabet. De nye kornsiloer har en lavere højde end den nye kostald og vurderes derfor heller ikke at ændre ejendommens udtryk væsentlig.

Med opførelse af nye anlæg vil Munkevej 21 være blandt de større landbrug i området, men vurderes ikke at afvige i skala fra bebyggelsesstrukturen i området. De nye stalde og plansiloer orienteres i samme retning som eksisterende bebyggelse og opføres i samme materialer og farver som de nyere bygninger på ejendommen. Dette understøtter et roligere visuelt udtryk af anlægget. Det nye byggeri opføres i tilknytning til eksisterende bygninger på ejendommen.

Med opførelse af ny kostald, tilbygning til eksisterende stald og nye plansiloer, vil en del af den eksisterende beplantning, der omkranser ejendommen, blive fjernet. Landskabet omkring ejendommen er præget af småbevoksninger og læhegn. Af karakteranalysen fremgår det, at beplantning omkring bygninger kan være med til at understøtte områdets karakter.

For at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af landskabet, vurderes det, at der skal stilles en række vilkår til beplantning. Der stilles vilkår om, at eksisterende bevoksning vest for ejendommen skal bevares, Samtidig stilles der vilkår om, at der skal etableres nye hegn ved henholdsvis nye plansiloer og ny kostald.

For yderligere at tilpasse byggeriet til landskabet stilles vilkår til tagfarve på den nye kostald og vilkår til lys.

Det vurderes, at det ansøgte byggeri med de stillede vilkår, er tilpasset landskabet med hensyn til placering, skala, arkitektur, materiale- og farvevalg, beplantning og belysning. Det ansøgte vurderes således ikke at medføre en væsentlig påvirkning af landskabet og vurderes ikke at være i strid med landskabsbindingerne i kommuneplanen.

Vilkår til det ansøgte

- Den nye kostald (bygning 5 jf. kort 1) skal som ansøgt etableres med halvmur og gavl i grå og med en højde på max 11,5 m. De nye fodersiloerne (bygning D jf. kort 1) må ikke overstige højden af den nye kostald.
- Den nye kostald (bygning 5 jf. kort 1) skal opføres med tag i antracitgrå (RAL 7016). Alternative nuancer af grå kan tillades så længe de er mørkere end RAL 7016.
- Selve tagfladen på den nye kostald (bygning 5) skal være uden lysplader. Lyskilder i stalden skal rettes nedad, så der ikke sker en væsentlig lyspåvirkning af landskabet gennem tagryg.
- Der skal etableres og vedligeholdes 3 rækker levende hegn, som anført med grøn streg på nedenstående kort 6. Hegnet skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.
- Det nye læhegn nord for ejendommen skal etableres senest den 31. december i samme årstal, hvor plansiloen (bygning 12 eller 13 jf. kort 1) etableres.
- Det nye læhegn syd for ejendommen skal etableres senest den 31. december i samme årstal, hvor kostalden (bygning 5 jf. kort 1) etableres.
- Den eksisterende bevoksning vest for ejendommen (markeret med gult på kort 6) skal bevares og vedligeholdes og om nødvendigt genplantes.

Hvis der er behov for at nedlægge dele af den eksisterende bevoksning, skal det sikres, at kanten af bevoksningen bevares, så bevoksningen fortsat har samme afskærmende funktion.

Kort 6: Afskærmende beplantning

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk

Miljøkonsekvensrapport for Munkevej 21

Landmand Jim Boe Olesen

Munkevej 21

6760 Ribe

Udarbejdet den 19/6 2024 tilrettet 30/8 2024

Af miljørådgiver Per Lousdal

Ejer	Jim Boe Olesen
Driftsherre	Jim Boe Olesen
Kontakt	Jim Boe Olesen, Munkevej 21, 6760 Ribe, tlf. 24838369 mail: jimson@outlook.dk
Husdyrbrugets adresse	Munkevej 21, 6760 Ribe
Ejendomsnr.	9887410
Matrikel og ejerlav	Matrikel: 1a - Favrholt By, Seem
CHR	45723
CVR -nummer	37461962
Konsulent/rådgiver	Per Lousdal, SAGRO, tlf. 96296641 mail: pll@sagro.dk
Ansøgningskema(er)	Husdyrgodkendelse.dk Skema nr.: 245734
Bilag	Skema nr.: 245734 er vedhæftet følgende bilag; <ul style="list-style-type: none"> - Miljøkonsekvensrapport - Bilag 1 beskrivelse produktionsarealer - Bilag 2 staldindretning kostald - Bilag 3 afløbsplan

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Ikke teknisk resumé	5
Basisoplysninger	7
Tidligere godkendelser	7
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	7
Biaktiviteter	7
IE-brug	7
Projektets erhvervsmæssige nødvendighed	7
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	7
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	7
Indretning og drift	8
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning	12
Foderopbevaring	12
Afløbsforhold	13
Beliggenhed	14
Planforhold	14
Landskab	15
Afstandskrav	17
Naturområder	18
Ammoniakemission	18
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)	19
Kategori 1-natur	19
Kategori 2-natur	19
Kategori 3-natur	19
§ 3 områder	19
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter	20
National beskyttelse af arter af planter og dyr	21
Biodiversitet – Den danske Rødliste	21
Lugt	21
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte	22

Støv	22
Støj.....	22
Rystelser	23
Lys	23
Til- og frakørsels forhold.....	23
Fluer og skadedyr	25
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.....	26
Forslag til egenkontrol.....	27
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.....	28
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.).....	28
Affald	28
Døde dyr	29
Grundvand.....	29
Vandforbrug og vandinstallationer	30
Energi.....	30
Klima	30
BAT (ammoniak)	31
Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	32
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet.....	32
Befolkningen og menneskers sundhed	33
Alternative løsninger	33
Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.	34
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	34

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver de fremtidige forhold på husdyrbruget på Munkevej 21, 6760 Ribe, beliggende i Esbjerg Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt udvidelsens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 300 af 20/03/2024 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), med enkelte ændringer:

- Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.
- Punkterne D 1 a og b behandles under et, så de forskellige faktorer beskrives og vurderes i samme afsnit, da dette vurderes mere hensigtsmæssigt.

God læselyst.

Ikke teknisk resumé

Beskrivelse af projektet.

Jim Boe Olesen driver husdyrbruget med malkekvæg. Der søges om miljøgodkendelse til en udvidelse med byggeriet af en ny kostald samt tilbygning til den eksisterende kostald samt etablering af plansiloer til ensilage, derudover sker der mindre ændringer i de eksisterende stalde.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Ejendommens beliggenhed i landskabet og i forhold til beboelser

Ejendommen er beliggende i det åbne land.

- Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Toftlundvej 55, som ligger ca. 485 m sydøst for den ansøgte kostald.
- Den nærmeste samlede bebyggelse er Høm beliggende ca. 950 m vest for anlægget. I forhold til lugt udløses samlet bebyggelse af golfbanen der er lokalplanlagt som rekreativt område, beliggende ca. 300 m nordøst for anlægget.
- Nærmeste byzone er ved AMU SYD Ribe er Give, som ligger 670 m øst for den ansøgte kostald.

Lugt, støj, fluer, transport m.v.

Lugt fra husdyrbrug reguleres i forbindelse med afgørelser via lugtberegninger og lugten vurderes ud fra det beskyttelsesniveau, der er fastsat i Husdyrbrugloven.

Lugtgenekriteriet er hhv. 115,3 m til nabobeboelse uden landbrugspligt, 329,7 m til samlet bebyggelse og 491 m til byzone. Beregningerne i ansøgningsystemet husdyrgodkendelse.dk viser at lugtgenekriterierne i husdyrbrugloven er overholdt. Dermed forventes ingen væsentlige lugtgener ved omkringliggende beboelser.

Der er ikke foretaget støjmålinger eller beregninger i forbindelse med ansøgningen. Det forventes med baggrund i den beskrevne indretning og afstanden til omkringboende, at de generelle krav til støj fra ejendommen er overholdt, og at der dermed ikke vil opstå støjgener ved de omkringboende, ud over hvad der må forventes ved alm. landbrugsdrift.

Fluer og skadedyr bekæmpes på ejendommen ved at etablere foranstaltninger svarende til de enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut fra Agrarøkologi, hvilket vurderes at være tilstrækkeligt. Bekæmpelse af rotter sker på ejendommen ved den kommunale ordning.

Til ejendommen er der to indkørsler. en fra Munkevej og en fra Toftlundvej. De to indkørsler bruges i forbindelse med driften. På nuværende tidspunkt bruges udkørslen til Toftlundvej hovedsagligt i forbindelse med markarbejde og udkørsel af gylle. Når stalden bliver bygget, vil en større del af transporterne være til Toftlundvej. Ved udkørslen til Toftlundvej er der den ejendom uden beboelse, der er ikke beboelse ved udkørslen til Munkevej.

Samlet vurderes det med baggrund i de beskrevne tiltag, at ændringen ikke vil give væsentlige gener for de omkringboende samt at eventuelle gener er søg begrænset mest muligt.

Påvirkning af natur

Ifølge ansøgningen er den samlede ammoniakfordampning fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg beregnet til 4375,9 kg NH₃-N/år, hvilket er en stigning på 1948,2 kg NH₃-N/år i forhold til for 8 år siden og 2939,5 kg NH₃-N/år i forhold til nudriften.

Omkring ejendommen er der registeret beskyttet natur. Indenfor 1.000 m fra anlægget er der flere moser, heder og overdrev, omfattet af kategori 3. Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg NH₃-N/ha/år.

Der er ca. 880 m til nærmeste hede der er omfattet af særlig beskyttelse i Husdyrbrugloven (kategori 2). Husdyrbruget påvirker ikke naturområdet med mere kvælstof end tilladt jf. Husdyrbrugloven.

Der er ca. 3,7 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. H 262: Stensbæk Plantage og Heder. Hvor der også er nærmeste kategori 1 naturområde. Beregningerne viser at husdyrbruget ikke har en kvælstofpåvirkning af området (kategori 1 natur).

Det vurderes ligeledes at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på særligt beskyttede arter tæt ved ejendommen.

Landskab

Det ansøgte byggeri bygges i forbindelse med de eksisterende bygninger på ejendommen, og opføres i af-dæmpede farver. Terrænet stiger ca. 12 m syd for ejendommen, hvilket gør at nyt byggeri vil være stort set skjult fra Toftlundvej. Nord for ejendommen flader terrænet ud, det højere terræn syd for ejendommen, samt at stalden bygges syd for de eksisterende bygninger, gør at den ansøgte kostald vil fremstå mindre set fra nord.

Det vurderes på baggrund af placering og udformning ikke at forringe den landskabelige oplevelse.

Afstandskrav

Der søges om dispensation for afstandskravet fra en eksisterende kalvestald til stuehuset. De øvrige afstandskrav er overholdt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Der skal foretages en vurdering af, om ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til den Bedste Tilgængelige Teknologi (BAT), i forhold til staldindretning. Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i *Husdyrgodkendelse.dk*. Beregningerne viser at BAT-emissionskravet ikke er overholdt med 16 kg NH₃-N/år. Overskridelsen skyldes mindre udvidelse af produktionsarealet i den eksisterende kostald. Det er vurderet at det ikke er BAT at indføre teknologi til at reducere ammoniakemissionen med 16 kg NH₃-N/år

Basisoplysninger

Tidligere godkendelser

Afgørelse
Forhåndsvurdering til produktion af kvæg og svin fra 14. februar 2006.
Der er i 14. marts 2013 meddelt accept til etablering af møddingsplads

Tabel 1. Tidligere godkendelser

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Jim Boe Olesen driver ikke andre ejendomme med husdyrproduktion. Der ansøges derfor om en særskilt miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Munkevej 21.

Biaktiviteter

Der er ikke biaktiviteter på ejendommen.

IE-brug

Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug, da det er et kvægbrug.

Projektets erhvervmæssige nødvendighed

Udvidelsen af produktionen på ejendommen med en ny stald, ensilagesiloer m.m. er erhvervmæssigt nødvendige for ejendommens drift. De eksisterende stalde ikke kan overholde fremtidens dyrevældfærdskrav. Og det vil være nødvendigt at bygge en ny stald for at have malkekvæg på ejendommen fremover.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der ansøges om ny kostald (5). Stalden bliver op til ca. 100 m lang og 37 m bred, benhøjden bliver ca. 4m og taghældningen 20 grader. Stalden bliver ca. 11,5 m høj inklusive ventilation i kip. Siderne blive åbne med grå gardiner over en ca. 1 m side i beton eller grå stålplader og gavlene bliver i grå stålplader bliver sandwichplader med grå stålplader. Ved vestgavlen af bygges der en et rum til teknik, personalefaciliteter m.m. der opsættes også en udendørs mælketank. Ved sydside opsættes to udendørs kraftfodersiloer af hvid glasfiber, de bliver på hver ca. 32 m³ og ca. 10,5 m høje.

Nord for staldene etableres der i alt 4 plansiloer til ensilage. De to siloer (12) der bygges nord for den eksisterende kostald bliver hver ca. 52 x 12 m med op til ca. 3 m høje betonsider, bunden bliver beton eller asfalt. Der bliver ca. 1,2 m mellemrum mellem siloerne der fyldes med jord. Der laves mindst 2 m randbelægning ved hver ende af siloerne, randbelægningen bliver med mindst 3 % fald mod afløb og selve siloerne laves med mindst 1 % faldmod afløb. Det er planen at der laves ca. 10 m forplads/kørevej mod øst og ca. 20 m forplads mod vest. De to siloer nord for gyllebeholderen bliver (13) bliver hver ca. 50 x 14 m med op til ca. 3 m høje betonsider, bunden bliver beton eller asfalt. Der bliver ca. 1,2 m mellemrum mellem siloerne der fyldes med jord. Der laves mindst 2 m randbelægning ved hver ende af siloerne, randbelægningen

bliver med mindst 3 % fald mod afløb og selve siloerne laves med mindst 1 % faldmod afløb. Siloerne får afløb til en ny opsamlingsbeholder hvorfra vandet fra siloerne bliver pumpet til udsprinkling på marken øst for anlægget. I perioder hvor der ikke kan udsprinkles restvand bliver det muligt at pumpe vandet i gyllebeholderen. Det er endnu ikke afgjort hvor stor opsamlingsbeholderen bliver, men det forventes at den bliver ca. 30 m³. Der hvor siloerne placeres skræner terrænet mod nord, der for bliver det nødvendigt med terrænregulering på ca. 1,5 m ved nordsiden af siloerne.

Der laves en tilbygning til kostalden (1A), tilbygningen bliver med stikspær i staldens længde på 52 m og ca. 9,5 m bred. Siden af tilbygningen bliver åben med grågardiner. Gavlene bliver i røde stålplader som gavlene på den nuværende stald.

Der monteres teltoverdækning på gyllebeholder 2 (10), overdækningen bliver i grå presenning. Højden på gyllebeholderne med teltoverdækning bliver ca. 7,5 m.

Der anlægges ikke nye veje eller indkørsler m.m.

Indretning og drift

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige staldafsnit, dyretyper, staldsystemer og produktionsarealer.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde Produktion		Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
2 kalvestald	394	Naturlig ventilation	3 m	(#705009) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	36
				(#705008) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	44
3 Dybstrøelse tidligere grisestald	480	Blandet ventilation	3 m	(#705010) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	350
5 Ansøgt kostald	3700	Naturlig ventilation	3 m	(#705051) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajle afløb	0	2400
1 Kostald med tilbygning	2255	Naturlig ventilation	3 m	(#705071) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	365
				(#705070) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	60
				(#705069) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	89
				(#705068) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	80
				(#705067) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	862
Sum						4286

Tabel 2. Husdyrbrugets fremtidige produktionsarealer

Beskrivelse af husdyrbrugets anlæg:

Produktionsarealet er i denne ansøgning opgjort ved opmåling af stalden hvor nakkebumsarealet er fratrukket. Der er valgt Flexgrupper for at opnå størst mulig fleksibilitet i forhold til sammensætning af besætningen.

1 Kostalden er der indsat malkebotter i stedet for den oprindelige malkestald. Der hvor malkestalden var er der nu indrettet et større areal med dybstrøelse til kælvningsbokse. I nudriften er det oprindelige dybstrøelse medtaget, og de nye bokse med dybstrøelse ansøges som nyt. Der er ansøgt en tilbygning til kostalden, der bliver åbent mellem den nuværende stald og tilbygningen. Derfor er der i ansøgt drift indsat et staldafsnit *1 Kostald med tilbygning*. Tilbygningen til kostalden indrettes med sengebåse med spalter på op til 365 m² produktionsareal, overdækningen af gyllebeholder 2 gør at BAT-kravet for tilbygningen til stalden overholder BAT. Der er regnet med en udvidelse af produktionsarealet med sengebåse med spalter på 50 m² i den eksisterende del af stalden. Det er valgt for at have mulighed for at rykke nakkebommen og lave bredere gange for at overholde dyrevelfærdskravene.

2 Kalvestald er indrettet med kalvebokse og der søges om at udvide arealet med dybstrøelse.

3 Dybstrøelse i tidligere grisestald er en tidligere slagtesvinestald hvor der ikke har være slagtesvin siden 2018. Den skal bruges til dybstrøelse.

4 Slagtesvin 8-årsdrift er en stald der ikke skal bruges til dyr hvor ikke har være slagtesvin siden 2018, derfor indgår den kun i 8-årsdriften. Fremover bruges den til opbevaring.

5 Ansøgt kostald Bliver indrettet med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb samt dybstrøelse. Der søges om op til 2400 m² produktionsareal. Det er på nuværende tidspunkt ikke afgjort præcist hvor stort arealet med fast drænet gulv og dybstrøelse bliver. Det skal være muligt ca. 350-450 m² at de 2400 m² produktionsareal laves som dybstrøelse. Dybstrøelse har mindre ammoniakemission og samme lugtemission som fast drænet gulv, det gør at der er regnet på worst case og miljøpåvirkningen bliver mindre en det beregnede i ansøgningen.

På bilag 1 er der yderlig beskrivelse af produktionsarealerne. på bilag 2 ses skitse over produktionsarealerne i 1 kostald. Nye produktionsarealer er ikke indtegnet da det ikke er afgjort indretning af nye staldafsnit. den ny stald endnu. Indretningen af 2 kalvestald er ikke indtegnet da der er 24 kalvebokse nu (se beskrivelse bilag 1)

På figur 1 situationsplanen fremgår bygninger m.m.

Se yderlig beskrivelse af produktionsarealerne på bilag 1

- Bygning 1. Eksisterende kostald
- Bygning 1A. Tilbygning til kostald
- Bygning 2. Kalvestald
- Bygning 3. Dybstrøelse i tidligere grisestald.
- Bygning 4. Grisestald der fremover bruges til opbevaring.
- Bygning 5. Ansøgt kostald

Bygning 6.	Foderlade
Bygning 7.	Maskinhus
Bygning 8.	Stuehus
Bygning 9.	Gyllebeholder 1
Bygning 10.	Gyllebeholder 2
Bygning 11.	Møddingsplads
Bygning 12.	2 ansøgte siloer på hver 12 x 52 m plus randbelægning og forplads
Bygning 13.	2 ansøgte siloer på hver 14 x 50 m plus randbelægning
A	Dieseltank
B	Døde dyr
C	Udendørs kraftfodersilo
D	Nye udendørs kraftfodersiloer
E	Ny opsamlingsbeholder til vand fra ensilagesiloer
F	Sø i haven
G	Fortank

Figur 1. Situationsplan

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringsanlæg	Opførsels år	5 el. 10 års beholderkon- trol	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gyllebeholder 1	1990	5 års	998	250	Flydelag
Gyllebeholder 2	1002	5 års	1.980	495	Overdækning monteres
Gyllekanaler			450		
Møddingsplads				125	
I alt			3428		

Tabel 3. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Gylle afhentes hentes fra gyllekanalerne af Ribe Biogas, afgasset gylle kommer retur til ejendommens gyllebeholdere og en forpagtet 1530 m³ gyllebeholder på Vesterlundvej 33.

Dybstrøelse opbevares på møddingspladsen indtil det afhentes af Ribe Biogas. Vandet fra møddingspladsen løber til fortanken (G) hvorfra det pumpes til gyllebeholder 1.

Møddingspladsen er tilladt ved en anmeldelse fra 14/3 2013. I anmeldelsen er der angiver en størrelse på 12x8 m i alt 96 m². Møddingspladsen blev bygget lidt større så den reelt er ca. 144 m² med ca. 125 m² hvor der må ligge dybstrøelse. Derfor er der i nudriften og 8-årsdrift kun indsat 96 m² dybstrøelse på møddingspladsen.

På nuværende tidspunkt er der tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning. I takt med udvidelserne vil der blive forpagtet flere gyllebeholdere eller biogasanlægget afsætter gyllen. Kravet om 9 mdr. opbevaringskapacitets til enhver tid være overholdt.

Vurdering

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Foderopbevaring

I foderladen opbevares der løsvare og korn som også vales i foderladen. I foderladen er der også ensilage-siloer der bruges til crimpet majs eller andet ensilage.

Der opbevares kraftfoder til fodring i malkerobotterne i udendørs kraftfodersiloer.

Først bygges der to ensilagesiloer (12) hvilket gør at ensilage til den nuværende produktion kan opbevares i siloer. Når den ansøgte kostald er bygget, bygges de to sidste ensilagesiloer. Det forventes at alt ensilage kan opbevares i siloer. Det skal dog stadig være muligt at opbevare ensilage i markstak.

Foderblandes i en fuldfodervogn på forpladsen til ensilagesiloerne.

Vurdering

Det vurderes, at foderet opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Afløbsforhold

Sanitært spildevand fra stuehuset ledes til et minirensningsanlæg der ligger på sydsiden af foderladen. Når stalden bliver bygget, vil eventuelt sanitært spildevand fra staldbygningen blive ledt til minirensningsanlægget. På nuværende tidspunkt løber vandet fra minirensningsanlægget sammen med drænvandet fra søen i haven i en grøft på sydsiden af foderladen. I forbindelse med byggeriet af stalden vil grøften blive rørlagt i lukkede rør, så afstandskravet på 15 m bliver overholdt.

Tagvandet fra en del af tagvandet fra driftsbygningerne ledes til grøften nord for ejendommen, tagvand fra øvrige driftsbygninger løber ud på jorden hvor det nedsiver. Tagvandet fra stuehuset ledes til en faskine i haven.

I forbindelse med byggeansøgningen til byggeriet af tilbygningen til kostalden og den ansøgte kostald, vil der blive søgt om udledningstilladelse eller nedsivningstilladelse til tagvandet fra de nye bygninger.

Der er tre riste på kørevejene mellem bygningerne vandet herfra ledes til en nedsivningsgrøft marken nord for gyllebeholderen hvor det nedsiver. Når ensilagesiloen (13) bliver bygget vil nedsivningen af overfladevandet blive flyttet på nordsiden af siloen.

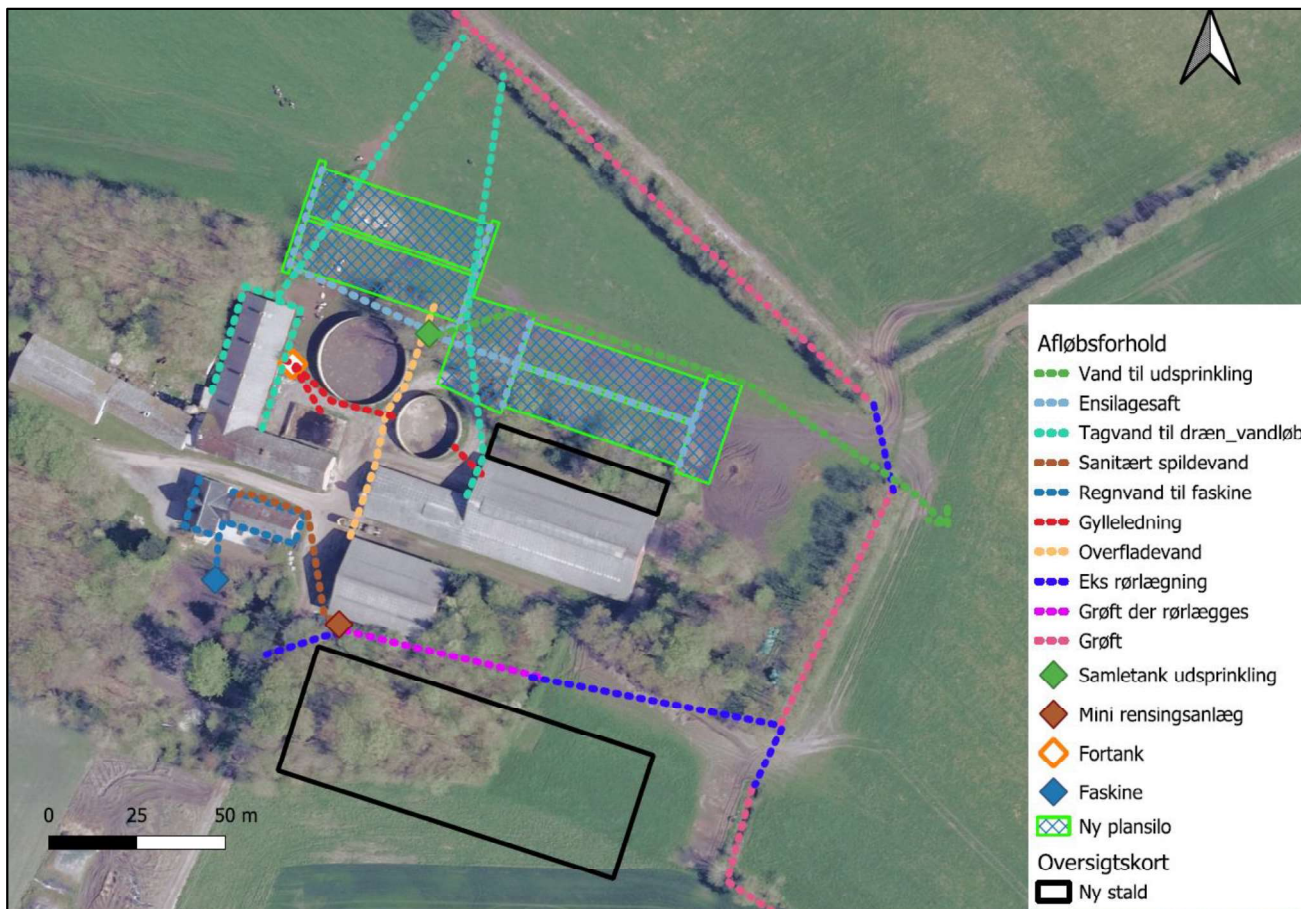
Siloerne får afløb til en ny opsamlingsbeholder, hvorfra vandet fra siloerne bliver pumpet til udsprinkling på marken øst for anlægget. I perioder hvor der ikke kan udsprinkles restvand, bliver det muligt at pumpe vandet i gyllebeholderen. Det er endnu ikke afgjort hvor stor opsamlingsbeholderen bliver, men det forventes at den bliver ca. 30 m³.

Afløbsforhold kan ses på nedenstående figur.

Stort kort vedhæftets som bilag 3.

Vurdering

Det vurderes hermed, at de generelle krav til håndtering af spildevand, restvand og ensilagesaft jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt og dermed er tilstrækkelige til beskyttelse af omgivelserne.

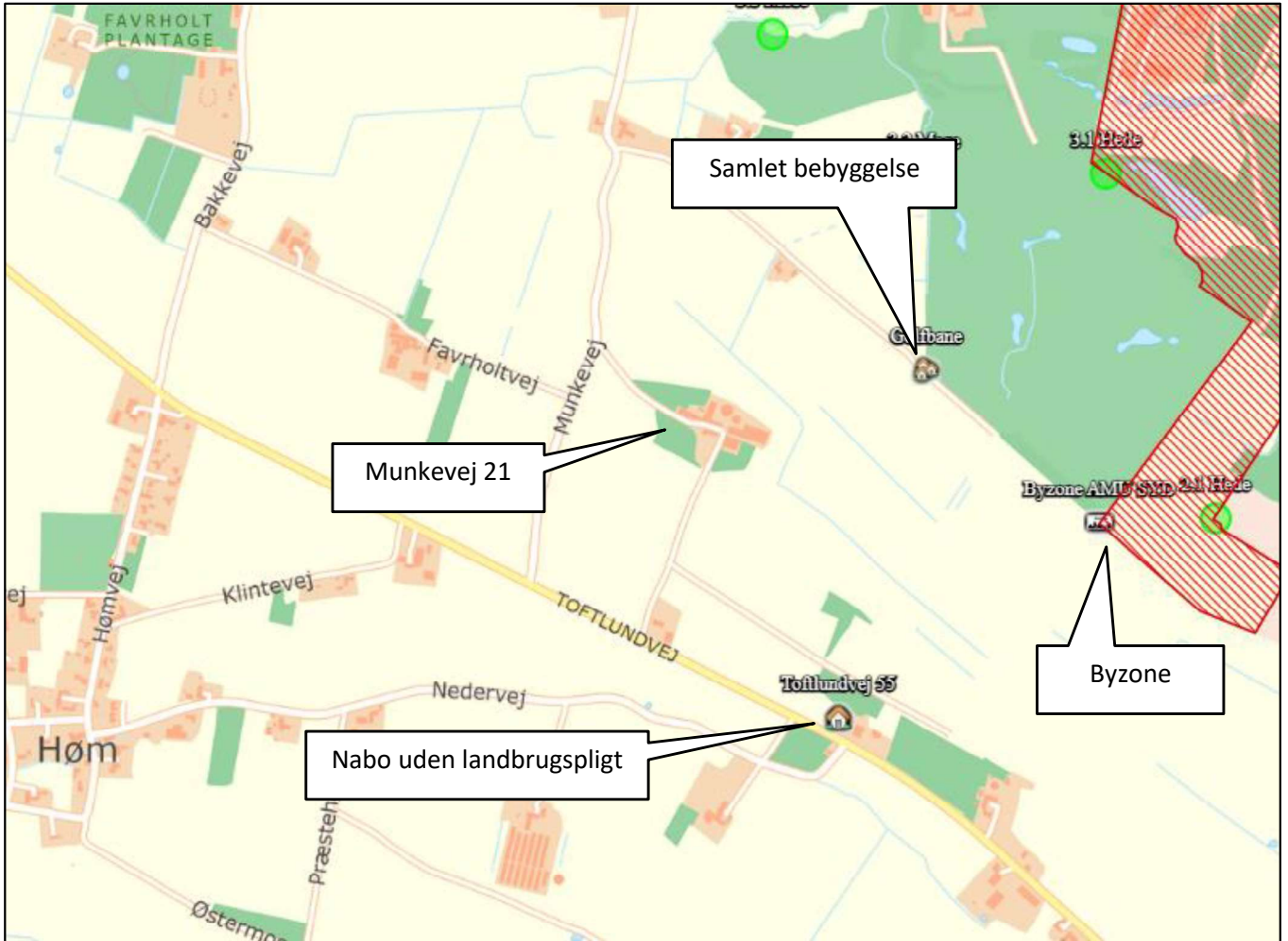
Figur 2. Afløbsplan

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land.

- Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Toftlundvej 55, som ligger ca. 485 m sydøst for den ansøgte kostald.
- Den nærmeste samlede bebyggelse er Høm beliggende ca. 950 m vest for anlægget. I forhold til lugt udløses samlet bebyggelse af golfbanen der er lokalplanlagt som rekreativt område, beliggende ca. 300 m nordøst for anlægget.
- Nærmeste byzone er ved AMU SYD Ribe er Give, som ligger 670 m øst for den ansøgte kostald.

Figur 3. Ejendommens placering

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegninger og fredninger er blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet

Der er tjekket på <https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/> "Fund og fortidsminder og der er ikke registrerede fund eller fortidsminder indenfor nuværende eller fremtidige bygninger.

Udpegninger:	Husdyrbruget ligger:	
	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	X	
Skovrejsningsområde	X	
Lavbundsområde		X
Naturbeskyttelsesområde		X
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		X

Kulturhistoriske bevaringsværdier / kulturmiljø		X
Bevaringsværdigt landskab	X	
Større sammenhængende landskab	X	
Område for store husdyrbrug		X
Geologiske bevaringsværdier		X
Værdifulde geologiske områder		X
Kystnærhedszone		X
Strandbeskyttelseslinje		X
Kirkebyggelinje		X
Skovbyggelinje		X
Å beskyttelseslinje		X
Sø beskyttelseslinje		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Fredede områder		X
Fortidsminde beskyttelseszone		X
Habitatområde		X
Råstofområder		X
Boringsnære beskyttelsesområder		X
Område med særlig drikkevandsinteresse		X
Nitratfølsomt indvindingsområde		X
Sprøjttemiddelfølsomme indvindingsområde		X
Jordforurening V1		X
Jordforurening V2		X

Tabel 4. Landskabelige udpegninger

Ejendommen ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde. Indenfor disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

Skovrejsningsområder er områder, hvor rejsning af ny skov særligt fremmes. Tilplantning er frivillig og går ikke forud for landbrugsdrift. Det betyder, at der kan opføres byggeri, der er nødvendig for en fortsat landbrugsdrift.

Ejendommen ligger delvist indenfor bevaringsværdigt landskab. I et bevaringsværdigt landskab skal landskabets karakter beskyttes og bevares, og nybyggeri må ikke forringe de landskabelige karaktertræk.

Større sammenhængende landskaber er områder, der så vidt muligt skal friholdes for nye tekniske anlæg, medmindre hensynet til bevaring af landskabsværdierne kan sikres.

Vurdering

Det ansøgte byggeri bygges i forbindelse med de eksisterende bygninger på ejendommen og opføres i af-dæmpede farver. Terrænet stiger ca. 12 m syd for ejendommen, hvilket gør at nyt byggeri vil være stort set skjult fra Toftlundvej. Nord for ejendommen flader terrænet ud, det højere terræn syd for ejendommen, samt at stalden bygges syd for de eksisterende bygninger, gør at den ansøgte kostald vil fremstå mindre set fra nord.

Det vurderes på baggrund af placering og udformning ikke at forringe den landskabelige oplevelse.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Afstandskravene er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav, på nær afstanden til grøften syd for foderladen og beboelse på samme ejendom.

Grøften syd for foderladen (6) ligger mindre end 15 m fra hvor den ansøgte kostald bygges. Grøften leder vand fra minirensningsanlægget og drænvand fra søen i haven, vider til et rør der leder til grøften øst for ejendommen. I forbindelse med byggeriet af den ansøgte kostald (5) bliver grøften rørlagt i tætte rør, så afstandskravet til vandløb og dræn er overholdt. (se bilag 3 afløbsplan)

Der søges derfor om dispensation fra afstandskravet til beboelse på samme ejendom fordi stuehuset ligger ca. 7 m fra kalvestalden (2). Det er en eksisterende stald, der tidligere har været benyttet til bindestald til køer, men nu bruges til kalve i kalvebokse. Der søges om mulighed for at udvide produktionsarealet med op til 36 m², så produktionsarealet bliver op til 80 m² dybstrøelse i kalvestalden. Hvis det ikke er muligt at udvide produktionsarealet i kalvestalden, vil det være nødvendigt at bygge en ny stald til kalve et andet sted.

Relevante afstandene er afsat som punkter i *husdyrgodkendelse.dk*.

Vurdering

Det vurderes at der kan gives dispensation for afstandskravet til beboelse på samme ejendom fordi det er en udvidelse af produktionsarealet i en eksisterende staldbygning.

Det vurderes at afstandskravet til vandløn og dræn er overholdt når grøften syd for foderladen rørlægges i forbindelse med byggeriet af den ansøgte kostald.

Alle øvrige afstandskrav er overholdt.

Naturområder

Ammoniakemission

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 4.375,9 kg NH₃-N/år. Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 3 eller 6 meter, der er 3 m da staldene er naturligt- eller blandet ventileret. Ruheder er valgt som *Landbrug* i oplandet og efter beskaffenheden af naturarealet vurderet ud fra luftfotos i det enkelte naturpunkt.

Der er ikke fundet kumulation i punkt 1.1 hede (kategori 1 natur)

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden fastsat til produktionsarealerne der var for 8 år siden inklusive slagtesvineproduktion. Nudriften fastsat til produktionsarealet uden slagtesvinen fordi produktionen af slagtesvin ophørte i 2018.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under afsnittet "Indretning og drift".

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i			
Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4132,1	243,8	4375,9
Nudrift	1104,1	332,3	1436,3
8 års-drift	2095,4	332,3	2427,6

Figur 4. Samlet ammoniakemission i 8 års drift, nudrift og ansøgt drift.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
3.3 Mose	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,2	0,3
3.2 Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,4	0,6
3.1 Hede	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,2	0,4
2.1 Hede	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,2	0,2	0,4
1.1 Hede	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Tabel 5. Naturberegninger

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 3,7 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 262: Stensbæk Plantage og Heder.

Kategori 1-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 3,7 km vest for det nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

Kategori 2-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 880 m vest for, det nærmeste hede omfattet af kategori 2 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,4 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

Kategori 3-natur (ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der flere moser, heder og overdrev, se figur 5.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år.

§ 3 områder

Af figur 5 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 5. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der ikke er registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Jf. Biodiversitetskonventionen har Danmark forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. På den danske Rødliste er arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, registreret.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der jf. Den danske Rødliste ikke er registreret truede arter i nærheden af ejendommens anlæg.

Vurdering

Der er ikke registreret beskyttede arter i nærheden af ejendommen. Derfor vurderes det at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder. Det vurderes at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til internationalt og nationalt beskyttede arter af planter og dyr, og uden at påvirke den biologiske mangfoldighed negativt.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det f.eks. staldindretning, ventilationsystem (afkasthøjde), geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk* ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal. Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Der er ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Toftlundvej 55	0	FMK	115,3	115,3	566,5	Ja
 Golfbane	0	NY	329,7	329,7	399,2	Ja
 Byzone AMU SYD	0	NY	491	491	724,3	Ja

Tabel 6. Lugtgeneregning.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte

Støv

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Valsning af korn sker indendørs i foderladen. Der kan også være støv i forbindelse med håndtering af halm til strøelse med det vil kun være kortvarigt. Der kan opstå støv ved transport på grusveje i tørre perioder, der er ikke beboelser mellem ejendommen og asfalterede veje. Afstanden til naboerne er forholdsvis stor.

Vurdering

Generelt vurderes det, at støv fra ejendommen ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Støj

De væsentligste støjkilder på et kvægbrug er malkeanlægget, foderleverancer, foderblanding, gyllepumper, støj fra transport, m.v.

Der er forholdsvis langt til nabobeboelse der ikke er ejet af ansøger hvilket minimere risikoen for støjgener.

Der malkes med malkerobotter, malkerobotter kører i hele døgnet med er forholdsvis støjsvage.

Indkøbt foder tippes af i den eksisterende stald og blæses i udendørs siloer, levering af foder tager kun kort tid og sker normalt i dagtimerne.

Støj fra interne transport sker primært ved blanding af foder og fodring af dyrene. Støj vil ske ved staldanlægget og ensilagesiloerne. Blanding af foder sker ved forpladsen til siloerne, der blandes normalt foder om formiddagen.

Der kan være støj fra ekstern transport, afhentning af mælk og dyr til slagteriet kan ske hele døgnet efter mejeriet og slagteriet køreplan. Afhentning af husdyrgødning til biogas sker normalt inden for kl. 7.00 – kl. 18.00 på hverdage.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i relativ lang afstand fra naboer betyder, at støj i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Det vurderes, at husdyrbruget på Munkevej 21 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjkilder til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe støj, som kan medføre gener i omgivelserne.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Det vurderes, at det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Lys

Der er udendørslys ved vestgavlen af foderladen (6) og østgavlen af kalvestalden (2) lyset er tændt når det er mørkt. Det er planen at der etableres orienteringslys på vestgavlen af den ansøgte kostalde (5). Udendørsbelysningen er afskærmet af bygningerne og træerne i haven.

I staldene er der lys når det er nødvendigt for arbejdet og nødvendigt for dyrevæld. Om natten er der nedsænkning på lyset så dyrene kan orientere sig. Den ansøgte kostald kommer til at ligge afskærmet af de eksisterende bygninger fra nord, og lavt i forhold til terrænet syd for ejendommen det gør at stalden bliver afskærmet.

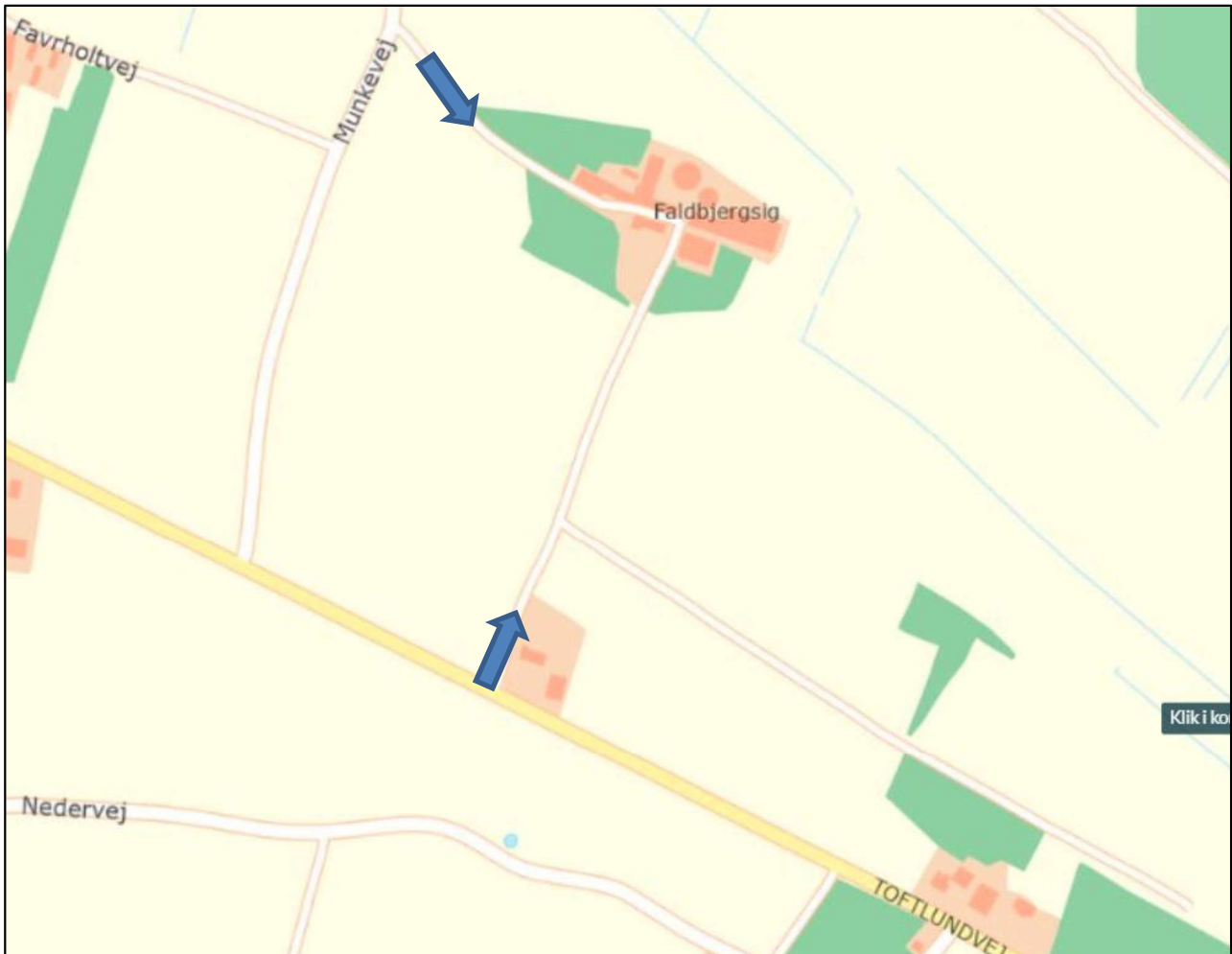
Vurdering

Det vurderes at udendørs lys er afskærmet af bygninger og træer. Den ansøgte stald vil der være begrænset lys om natten og den vil være afskærmet af terrænet og eksisterende bygninger. Det vurderes at lys husdyrbruget ikke vil være generende for omgivelserne og trafikken

Til- og frakørsels forhold

Til ejendommen er der to indkørsler. en fra Munkevej og en fra Toftlundvej. De to indkørsler bruges i forbindelse med driften. På nuværende tidspunkt bruges udkørslen til Toftlundvej hovedsagligt i forbindelse

med markarbejde og udkørsel af gylle. Når stalden bliver bygget, vil en større del af transporterne være til Toftlundvej. Ved udkørslen til Toftlundvej er der den ejendom uden beboelse, der er ikke beboelse ved udkørslen til Munkevej.

Figur 6. Til- og frakørselsforhold

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af mælk, levende og døde dyr, afhentning af husdyrgødning til biogas samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

I nedenstående tabel er der angivet et forventet antal transporter. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift	Kommentarer
Levende husdyr	24	24	
Afhentning af mælk	365	365	
Indkøbt foder	35	100	
Grovfoder	180	420	
Hjemtransport af korn	10	10	
Halmkørsel	10	15	
Brændstof	18	20	
Udbringning af husdyrgødning, flydende	240	240	Der bliver ikke flere transporter med udbringning af gylle da øget gylleproduktion opbevares på andre ejendomme.
Afhentning af gylle og dybstrøelse, biogas	110	320	
Handelsgødning	2	2	
Døde dyr	8	12	
Affald	27	27	
Øvrige	20	30	
Samlet antal transporter	1.049	1.585	

Tabel 7. Antal transporter til og fra ejendommen.

Afhentning/levering af gødning til biogas sker hele året rundt. De øvrige transporter med afgrøder og udbringning af husdyrgødning sker i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Mælketransporterne foregår hver dag. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk og levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets og slagteriets køreplaner.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at der ikke er beboelser mellem ejendommen og offentligvej. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved renholdelse og hyppig udmugning ved kalvene samt fluesnore. Hvis der opstår flueproblemer, vil der blive bekæmpet med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi følges.

Rottebekæmpelse sker med ejendommens hund, ved rotteproblemer kontaktes den kommunale rottebekæmpelse.

Vurdering

Det vurderes, at det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: spild af kemi eller olie, brand samt uheld med eller ved gyllebeholder herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholder ved strejfen eller påkørsel eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.

Minimering af risiko for uheld

Dieseltanken, smøreolie og spildolie står indendørs i maskinhuset betonunderlag og uden afløb, og tankning foregår på fast bund. For at minimere risikoen for spild sker påfyldning af diesel altid under opsyn. Eventuelt spild opsamles med sugende materiale som findes i nærheden.

Der opbevares ikke sprøjtemidler på ejendommen

Gyllebeholderne er underlagt 5-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Der er gyllealarm på begge gyllebeholdere. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at de er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af en gyllebeholder med maskiner eller andet, vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugeskran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil Alarmcentral (tlf. 112) blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod

olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil både kommunen og Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Hvis en gyllebeholder skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

Gyllebeholderne ligger henholdsvis ca. 80 og 75 m fra en grøft der har afløb til Østre bæk og videre til Søndre bæk og derfra videre. I tilfælde af lækage på en gyllebeholder er der risiko for at gyllen løber i grøften. Det er muligt at spærre grøften nord for ejendommen ved at smide halmballer eller jord i grøften. På ejendommen er der halmballer og traktor med frontlæsser der kan bruges til inddæmning af gylle.

Vurdering

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for, hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld, og hvad der skal gøres for at minimere risikoen for uheld.

Forslag til egenkontrol

- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Der udføres 5 -årig beholderkontrol, hvilket betyder, at tanken hvert 5. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et af hovedpunkterne i BAT-kravene. Det opfyldes til fulde. Det er et styringsredskab, der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, og at gødning tilføres markerne, når vejret tillader det, så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.
- Maskinstation står for sprøjtningen, og her føres der journal over forbruget af sprøjtemidler.

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set, at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af dieselolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet, blanding af foder m.m.. Dieselolien opbevares i foderladen i en overjordisk tank på 1.800 liter fra 2000, tanken er placeret på fast bund uden afløb. Tanken er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tankene.

Der opbevares ikke smøreolie eller spildolie da firmaet der laver service på maskinerne, tager det med.

Kemikalier og pesticider

På ejendommen anvendes der kemikalier i form af pesticider og rengørings- og desinfektionsmidler til malkeanlægget.

Det er maskinstationen der står for sprøjtning af markerne, derfor opbevares der normalt ikke pesticider på ejendommen.

Rengørings- og desinfektionsmidler til malkeanlægget opbevares i mælketankrummet. Når den nye stald er bygget, bliver det opbevaret i et teknikrum ved den nye stald.

Medicin

Medicin opbevares i et køleskab tankrummet.

Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller anden godkendt modtager. Kanyler afleveres også til dyrlægen eller anden godkendt modtager.

Vurdering

Det vurderes, at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Esbjerg Kommune, og det kildesorteres i fraktioner efter gældende affaldsregler.

Fast affald:

Landbrugsplastik og andet plastik sorteres og afhentes af Marius Pedersen.

Restaffald fra driften der ikke er genbrugseget opbevares i container og afhentes af Marius Pedersen.

Mindre fraktioner af affald kommer i affaldsspandene til affald fra husholdningen f.eks. madaffald

Papir/pap afhentes af Marius Pedersen.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.); Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Farligt og klinisk risikoaffald

Farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, batterier, spraydåser m.m. afleveres til kommunal genbrugsplads.

Medicinrester, kanyler, flasker afleveres til dyrlægen eller anden godkendt modtager af veterinært affald.

Olie- og kemikalieaffald:

Der er ikke olieaffald da firmaet der laver service på maskinerne, tager det med.

Der opbevares ikke sprøjtemidler på ejendommen da maskinstationen foretager sprøjtning af markerne.

Eventuelle rester af andre kemikalier afleveres til kommunal genbrugsplads eller anden godkendt modtager. Emballager bortskaffes efter leverandørens anvisninger.

Vurdering

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke, at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Døde dyr

Døde dyr opbevares på spalter overdækket af et kadaverdækket på plads mellem træerne ved indkørslen fra Munkevej (jf. figur 1).

Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Grundvand

Husdyrbruget ligger ikke i område for særlig drikkevandsinteresse, indenfor boringsnære beskyttelsesområder, nitratfølsomt indvindingsområde eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Vurdering

De generelle regler for opbevaring af husdyrgødning og indretning af stalde sikrer, at der er minimal risiko for, at der sker udslip fra gødningsopbevaringslagre og stalde, som kunne give anledning til forurening af grundvandet. Desuden er der særlige regler for udnyttelse og udbringning af husdyrgødning, der sikrer en minimal udvaskning af næringsstoffer til grundvandet.

Ud fra ovenstående vurderes det, at den påtænkte driftsændring ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Vandforbrug og vandinstallationer

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand. Med udvidelsen med en ny kostald vil vandforbruget stige, som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra Høm vandværk.

Drikkevandsinstallationerne rengøres og efterses jævnligt, lækager identificeres og repareres hurtigst muligt for at undgå spild.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger vand. Det vurderes derved, at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Elforbruget anvendes hovedsagligt malkeanlæg, mælkekøling, gylleomrøring, belysning og valsning af korn. Diesel anvendes til markens maskiner og blanding af foder.

Af energibesparende teknikker kan nævnes: Nyt malkeanlæg med frekvensstyret vakuumpumpen, mælk forkøles med drikkevand, overskudsvarme fra mælkekøling bruges til opvarmning af vand til rengøring af malkeanlægget, staldene er naturligt ventileret (dog er der mulighed for at tænde ventilatorer i stald 3). Belysningen i stalden er LED.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger energi. Det vurderes derved, at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. På baggrund af ovenstående, vurderes det, at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter, så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bl.a. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i stalden, som minimerer elforbruget.
- Husdyrgødning afsættes til biogas, hvor det bidrager til produktion af elektricitet og varme. Jf. Energistyrelsen reducerer afgang af husdyrgødning udledningen af drivhusgasser fra ejendommens

husdyrhold, og det er medvirkende til at nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossil energi ved at erstatte naturgas. Gødsningen med biogasgylle har en lavere lattergasemission end fra rågylle.

- Der er fokus på at opnå en god foderudnyttelse og høj ydelse hvilket giver en mindre klimapåvirkning pr. kg produceret mælk.
- Der sker forkøling af mælken, og vakuumpumpen er frekvensstyrret. Begge er tiltag, der er med til at reducere energiforbruget og derved også CO₂ emissionen.

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Det vejledende BAT-emissionskrav er ikke overholdt med 16 kg NH₃-N/år. Det vejledende BAT-emissionskrav er ikke overholdt fordi der i ansøgt drift er medtaget en udvidelse af produktionsarealet på 60 m² i den eksisterende kostald (1). Udvidelsen af produktionsarealet er medtaget for at give mulighed for at rykke nakkebommen, ca. en ekstra m spalter foran malkerobotterne samt mulighed for at gøre gangene breder for at overholde fremtidige dyrevældfærdskrav. Tilbygningen til kostalden (1a) indrettes med sengebåse og spalter, BAT-kravet for de produktionsarealer opfyldes ved overdækning af Gyllebeholder 2 (10). Overdækningen af gyllebeholder 2 etableres senest i forbindelse med tilbygningen til kostalden.

Normalt regner man med at det kun er BAT et indfører teknologier der koster mindre end 100 kr. pr. kg NH₃-N/år. Med en overskridelse af de vejledende BAT-emissionskrav på kun 16 kg er der kun 1600 kr. pr. år til at indføre teknologi der er BAT. Det er ikke muligt at indføre nogen ammoniakreducerende teknologi for kun 1600 kr. pr. år i den eksisterende stald, derfor den planlagte udvidelse af produktionsarealet BAT.

Øvrige nye produktionsarealer er indrettet med *Fast drænet gulv med skrabere og ajleafløb* eller *dybstrøelse* hvilket overholder kravene til BAT.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4017	343	4360
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4132	244	4376
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	-16
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Nej

Tabel. 8 BAT-beregning

BAT-niveauet er fastsat som eksisterende og nyt stald niveau. Der er en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven på ejendommen.

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning
2 kalvestald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit
2 kalvestald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
3 Dybstrøelse tidligere grisestald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
5 Ansøgt kostald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
1 Kostald med tilbygning	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit
1 Kostald med tilbygning	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit
1 Kostald med tilbygning	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
1 Kostald med tilbygning	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
1 Kostald med tilbygning	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit

Tabel 9. Forudsætninger for BAT-beregning

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden, vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet, nævnt. I alle de foregående afsnit vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Staldsystemerne i den ansøgte kostald er sengebåse med fast drænet gulv og dybstrøelse der er de staldsystemer til kvæg der har lavest emissioner.

- Gyllebeholder 2 overdækkes hvilket gør at ammoniak- og lugtemission fra gyllebeholderen minimeres. Samtidig spares en hel del regnvand i gyllen hvilket gør at der bliver færre transporter til udbringning af gylle.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Befolkningen og menneskers sundhed

I forbindelse med ansøgte projekt udledes der ikke sundhedsskadelige stoffer som f.eks. tungmetaller eller dioxin. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil medføre nogen påvirkning af menneskers sundhed. Der vil ikke forekomme luftforurening eller forurening af vand, der kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed. I forbindelse med befolkning og menneskers sundhed påvirker anlægget mest med støv, støj, lugt og ammoniakemissioner. Reglerne for ammoniak og lugt er overholdt. Ved management og foranstaltninger, forventes det, at støj og støv ikke vil give anledning til nabogener.

Smittebeskyttelse er både beskyttelse af besætningens egne dyr mod indførsel af smitsomme sygdomme, beskyttelse mod spredning af sygdomme mellem forskellige besætninger og beskyttelse mod spredning af zoonotiske smitstoffer fra besætninger til det omgivende samfund (zoonoser er sygdomme, der kan smitte mellem dyr og mennesker). Der er sundhedsrådgivningsaftale med dyrlægen, i alle besætninger med sundhedsrådgivningsaftale skal dyrlægen rådgive om smittebeskyttelse mindst én gang årligt.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget på Munkevej 21 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Alternative løsninger

Placeringen af den nye stald og siloer er den bedste i forhold til ejendommens drift. Der har været overvejet andre placeringer men de valgte er de bedste. Der har været overvejet at indrette tilbygningen til kostalden med faste dræned gulve, men der er i stedet valgt at overdække en gyllebeholder for at overholde kravene til BAT.

Hvis udvidelsen ikke bliver lavet, vil det ikke være muligt at have malkekvæg på ejendommen efter 2034 hvor nye krav til staldindretning for eksisterende stalde træder i kraft.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der vurderes, om der er kumulative effekter som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.

Vurdering

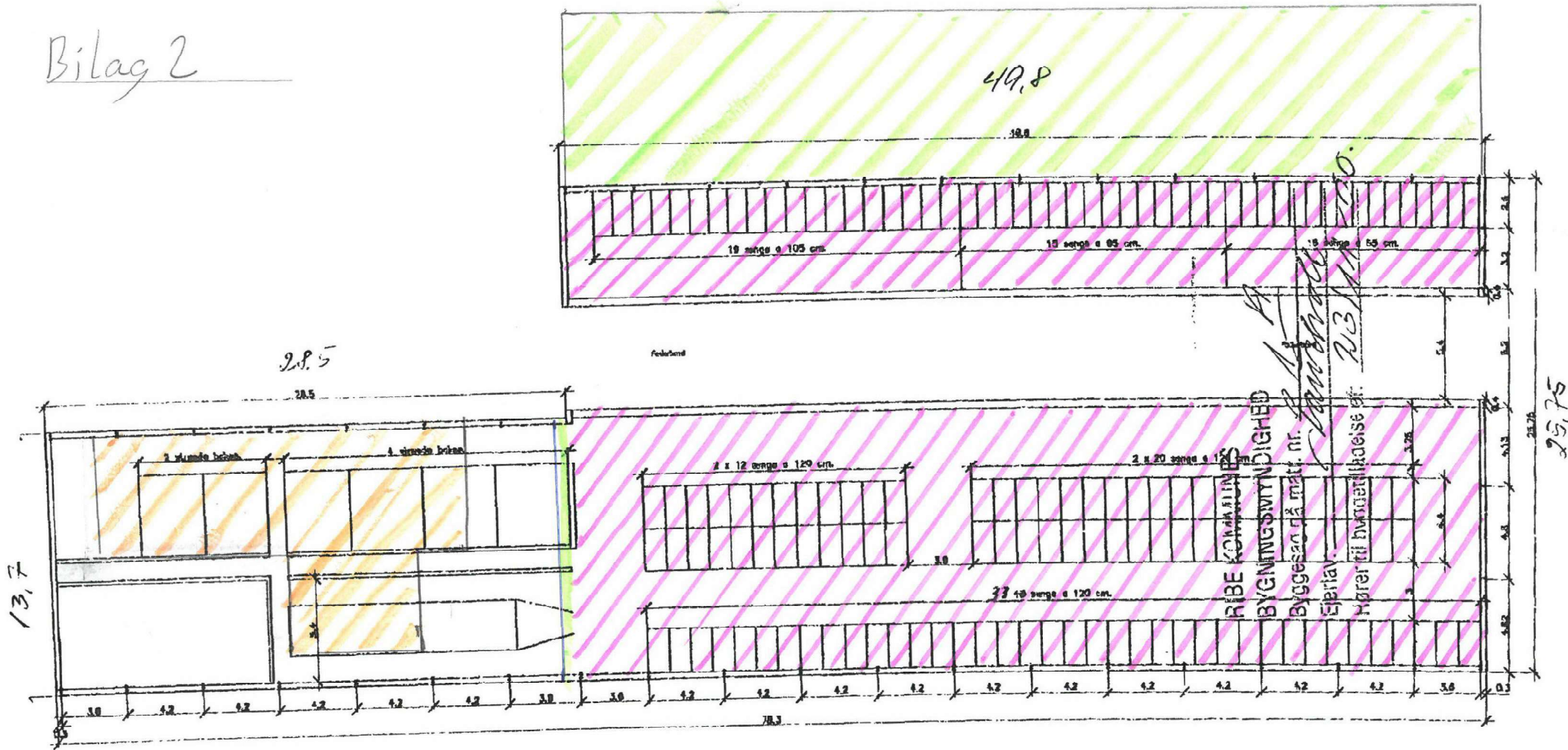
Det vurderes ud fra beskrivelser og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten, at den kumulative effekt mellem punkt 1-4 ikke vil have væsentlige direkte eller indirekte virkning på omgivelserne.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.

Bilag 2

 Dybstrøelse ansøgt drift

 Sengebåse m. spalter nyt

 Sengebåse m. spalter neddrift

TRÆLASTEN RØDDING	Dispositionsforslaget tilhører Træløsten og må kun anvendes efter aftale.
DISPOSITIONSFORSLAG	
KUNDE: Henning Hein	DATO: 20.11.2000
BYGHR: Harald Olsen	TEGN. AF: MW
EMNE: Grundplan	NR: 842000M

Munkenej 2.1.

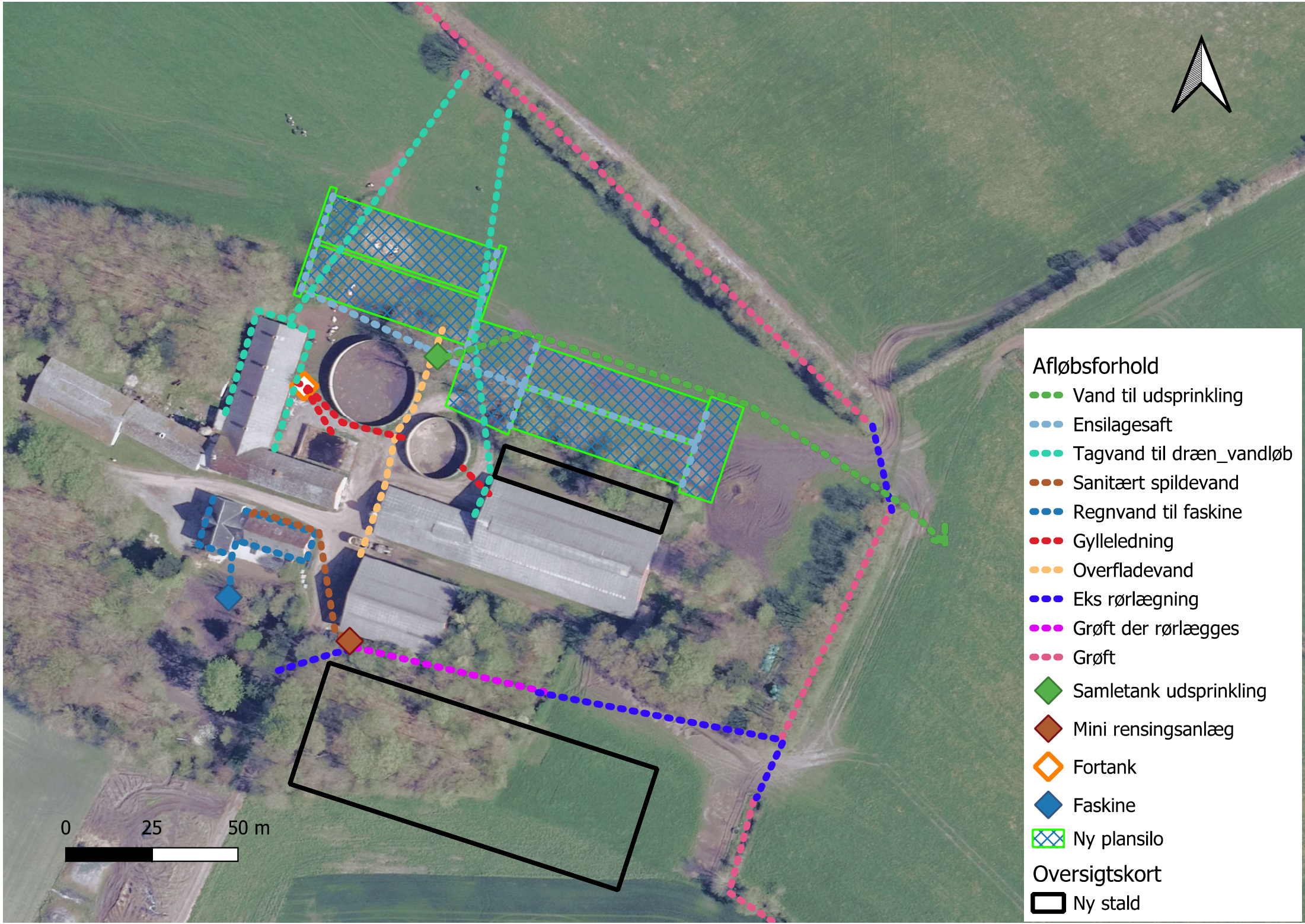
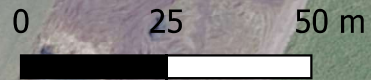

Afløbsforhold

- Vand til udspinkling
- Ensilagesaft
- Tagvand til dræn_vandløb
- Sanitært spildevand
- Regnvand til faskine
- Gylleledning
- Overfladevand
- Eks rørlægning
- Grøft der rørlægges
- Grøft
- ◆ Samletank udspinkling
- ◆ Mini rensingsanlæg
- ◆ Fortank
- ◆ Faskine
- ▤ Ny plansilo

Oversigtskort

- ▭ Ny stald

Bilag 1 Produktionsarealer

1 Kostald:

Stalden er indrettet med sengebåse og spalter samt dybstrøelse.

Nudrift og 8 årsdrift.:

Sengebåse med spalter:

Nord for fodergang: $49,8 \times 6 \text{ m} = 298,8 \text{ m}^2$ Nakkebumsareal: $1,2 \times 17,8 + 34,2 \times 0,9 \text{ m} = 52,14 \text{ m}^2$

Syd for fodergang: $49,8 \times 14 \text{ m} = 697,2 \text{ m}^2$ Nakkebumsareal: $45,6 \times 0,9 + 36 \times 1,15 \text{ m} = 82,44 \text{ m}^2$

Sengebåse med spalter i alt: $861,4 \text{ m}^2$

Dybstrøelse:

$5 \times 16 \text{ m} = 80 \text{ m}^2$

Ansøgt:

Malkestalden er udskiftet med malkerobotter. I den forbindelse er arealet med dybstrøelse udvidet der hvor der tidligere var malkestald. Der søges om udvidelse af arealet med dybstrøelse med 89 m^2 til i alt 169 m^2

Der ansøges om en tilbygning med 365 m^2 sengebåse med spalter.

I den eksisterende del af kostalden søges om ekstra 60 m^2 sengebåse med spalter, det er til ekstra spalter der er lavet ved malkerobotterne samt mulighed for at rygge nakkebommene og gøre staldgangene breder for at overholde dyrevelfærdskrav.

2 Kalvestald

Nudrift og 8-års drift:

24 kalvebokse a $1,8 \text{ m}^2$ i alt $43,2 \text{ m}^2$ Dybstrøelse

Ansøgt:

Dybstrøelse udvides til 80 m^2

3 Dybstrøelse i tidligere grisestald:

8-årsdrift:

Slagtesvin fulldrænet gulv: 18 stier á 13,4 m² i alt 241,2 m²

Nudrift:

Slagtesvineproduktionen ophørte i december 2018, brugt til dybstrøelse til kalve uden tilladelse hvilket gør at den ikke er med i nudriften.

Ansøgt:

Dybstrøelse: 350 m²

4 Slagtesvin 8-årsdrift

8-årsdrift

Slagtesvin fulldrænet gulv: 18 stier á 10,55 m² i alt 189,9 m²

Slagtesvine produktionen ophørte i december 2018 stalden er ikke i brug i nudrift og ansøgt drift.

5 Ansøgt kostald

Bliver indrettet med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb samt dybstrøelse.

Der søges om op til 2400 m² produktionsareal. det er på nuværende tidspunkt ikke afgjort hvor stort arealet med fast drænet gulv og dybstrøelse bliver. Det skal være muligt at en del af de 2400 m² produktionsareal laves som dybstrøelse. Dybstrøelse har mindre ammoniakemission og samme lugtemission som fast drænet gulv, det gør at miljøpåvirkningen bliver mindre en det beregnede i ansøgningen.